3 1761 05105226 4

HAGGADAH
OF
PASSOVER

הגדה של פסח

New English translation

- ¶ *Translated by Maurice Samuel*
- ¶ *Introduction by Dr. Louis Finkelstein*
- ¶ *Illustrated by Rafaello Busoni*
- ¶ *Music by Moshe Nathanson*

Four leaders in their respective fields have joined hands in creating what is undoubtedly the finest Passover Haggadah in America, so arranged, that it will be used at the seder table with delight. *In Hebrew and English.*

Hailed by both the Jewish Press and the Rabbinate as the best English translation of the Haggadah ever published.

Price: $1.25

BS
1823
H38
1900z
c. 1
ROBA

The Romance of a People

The History of the Jews

By Howard Fast

Illustrated by Rafaello Busoni

Here, passing with excitement, romance and color through four milleniums of time is the most wonderful and amazing story the world knows — the story of the Jew.

From yesterday to today, the great adventure of the wandering Jew never pauses, from the fighting Nomad tribes of thousands of years past, from the cities of Babylon and Persia, from the ghettos of the middle ages—to the turbulent world of today. Saints, prophets, warriors, seers, kings, scholars,—they walk across the stage of history and the world giving to man their imperishable concept of the single merciful God.

Told in simple, masterly prose, it makes a book that stands absolutely alone in its field. A child or adult will read it with equal understanding and interest. For a child new worlds will open; but anyone, young or old, will react to the compassion and understanding in this tale.

This book should be read by everyone—of every faith. For so gently does it untangle the long maze of history that the men and women of long ago become as real and understandable as are people of today

Deluxe Edition $2.50 **School Edition $1.50**

HEBREW PUBLISHING COMPANY

77-79 DELANCEY STREET, NEW YORK

Digitized by the Internet Archive
in 2008 with funding from
Microsoft Corporation

http://www.archive.org/details/megilathanukahbe00haymuoft

Hatikvoh.

(The Hope)

התקוה

Solo

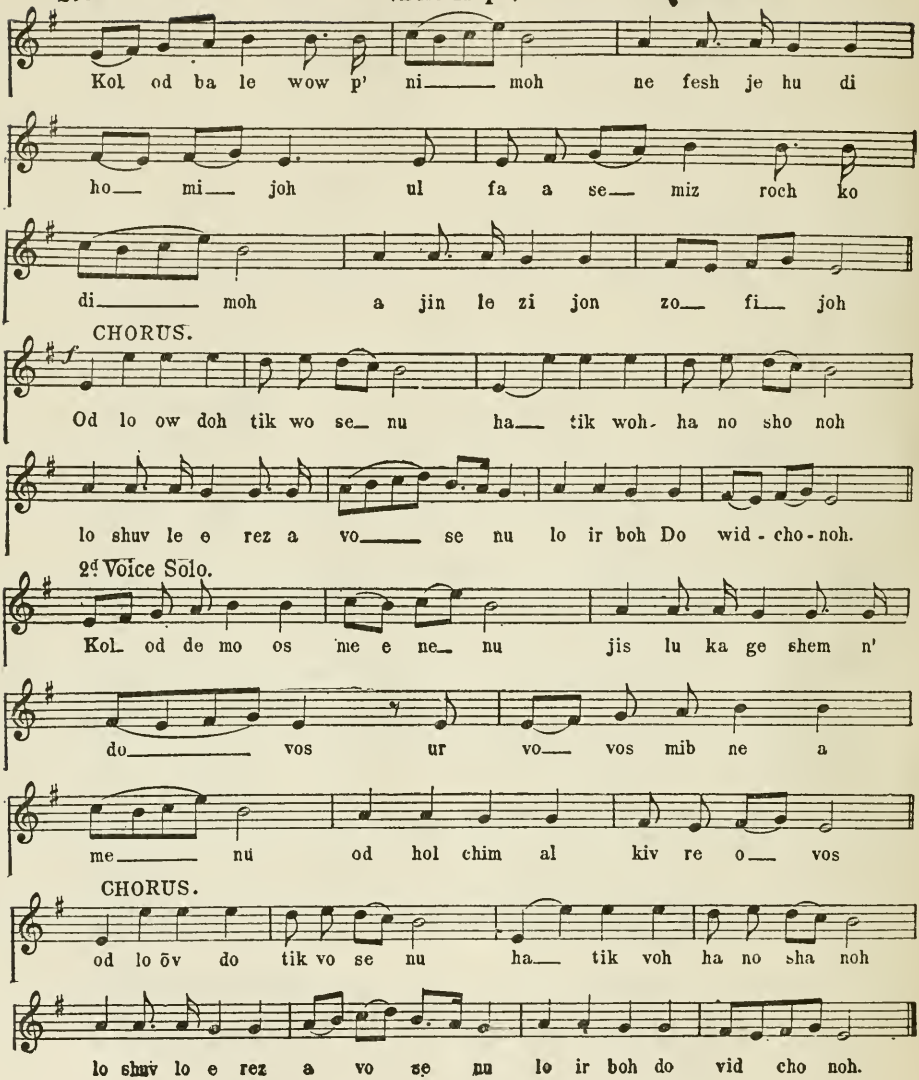
Kol od ba le wow p' ni moh ne fesh je hu di
ho mi joh ul fa a se miz roch ko
di moh a jin le zi jon zo fi joh
CHORUS.
Od lo ow doh tik wo se nu ha tik woh- ha no sho noh
lo shuv le e rez a vo se nu lo ir boh Do wid - cho - noh.
2d Voice Solo.
Kol od de mo os me e ne nu jis lu ka ge shem n'
do vos ur vo vos mib ne a
me nu od hol chim al kiv re o vos
CHORUS.
od lo ōv do tik vo se nu ha tik voh ha no sha noh
lo shuv lo e rez a vo se nu lo ir boh do vid cho noh.

Dort, wo die Zeder.

Voice.
Dort, wo di ze - der hoch die wol - ken kist Dort, wo die shne - le
jar - dens we - le flist Dort, wo die a - she mei - ner el - tern ruth
Dort, wo ge - go - sen hat mack - a be - er blut
je - nes shöh - nes land beim blau - en was - ser sand dort
ist mein lie - bes Fa - ter - lant je - nes shöh - nes land beim
blau - en was - ser sand dort ist mein lie - bes Fa - ter - land.

עוא דאט A Brivele Zu Gott א בריוועלע

VOICE
Der Gott von av rohom Yiz chok ya kow Vus
Mir se nen dus die au ser vehl te der
ho ben die er shte dich er kent Wus
a to ue-char to nu der per Mit
du bist durch sei yezt a ta kif Und gang bar is dein tes - ta
brand wun den nit ois ge heil te Yahr tau sen-der tri fen-der

Copyright MCMXII by Hebrew Publishing Co. New York.

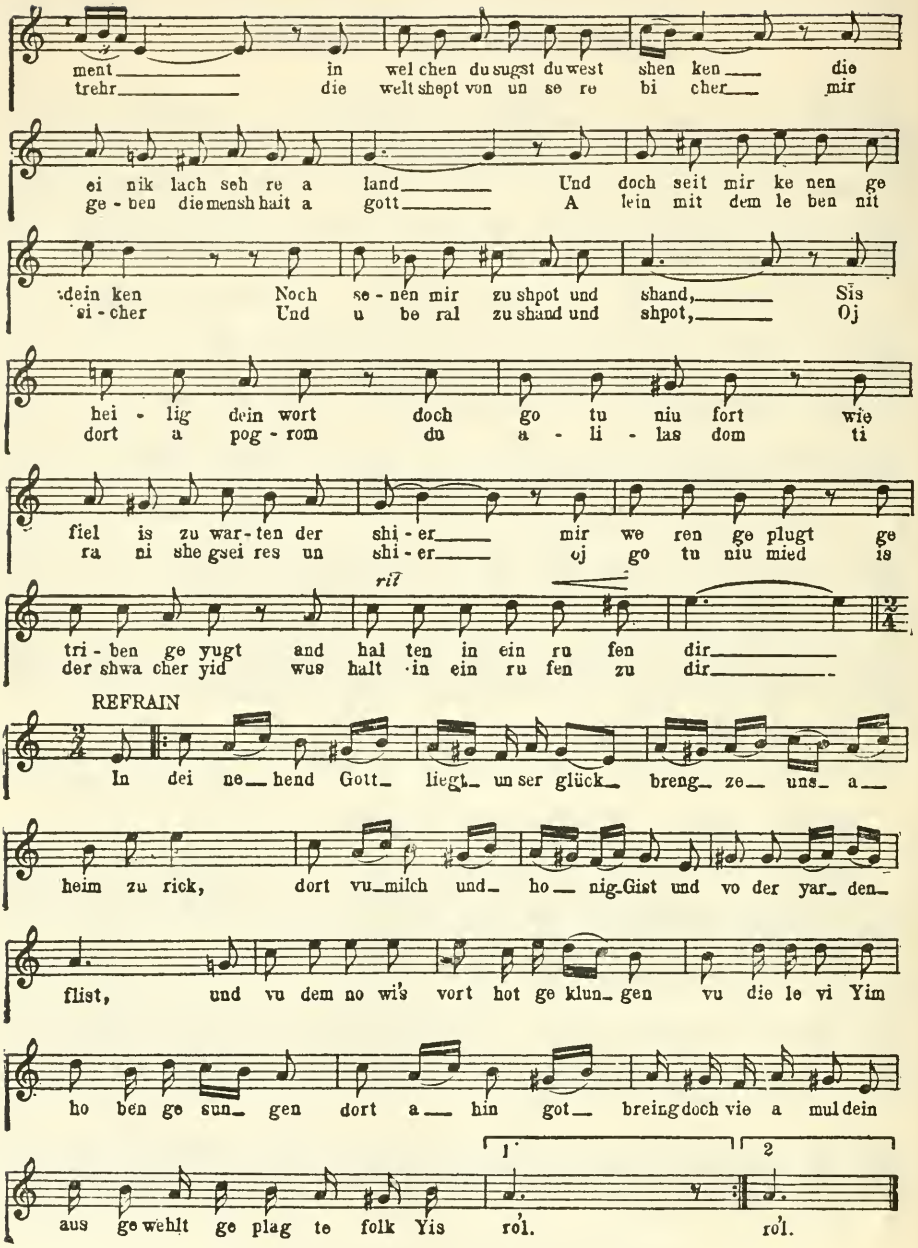
ment in wel chen du sugst du west shen ken die
trehr die welt shept von un se re bi cher mir
ei nik lach seh re a land Und doch seit mir ke nen ge
ge - ben die mensh hait a gott A lein mit dem le ben nit
dein ken Noch se - nen mir zu shpot und shand, Sis
si - cher Und u be ral zu shand und shpot, Oj
hei - lig dein wort doch go tu niu fort wie
dort a pog - rom du a - li - las dom ti
fiel is zu war - ten der shi - er mir we ren ge plugt ge
ra ni she gsei res un shi - er oj go tu niu mied is
ritt
tri - ben ge yugt and hal ten in ein ru fen dir
der shwa cher yid wus halt in ein ru fen zu dir
REFRAIN
In dei ne hend Gott liegt un ser glück breng ze uns a
heim zu rick, dort vu milch und ho nig Gist und vo der yar den
flist, und vu dem no wi's vort hot ge klun gen vu die le vi Yim
ho ben ge sun gen dort a hin got breing doch vie a mul dein
1. 2.
aus ge wehlt ge plag te folk Yis rol. rol.

Das Thilem'l.

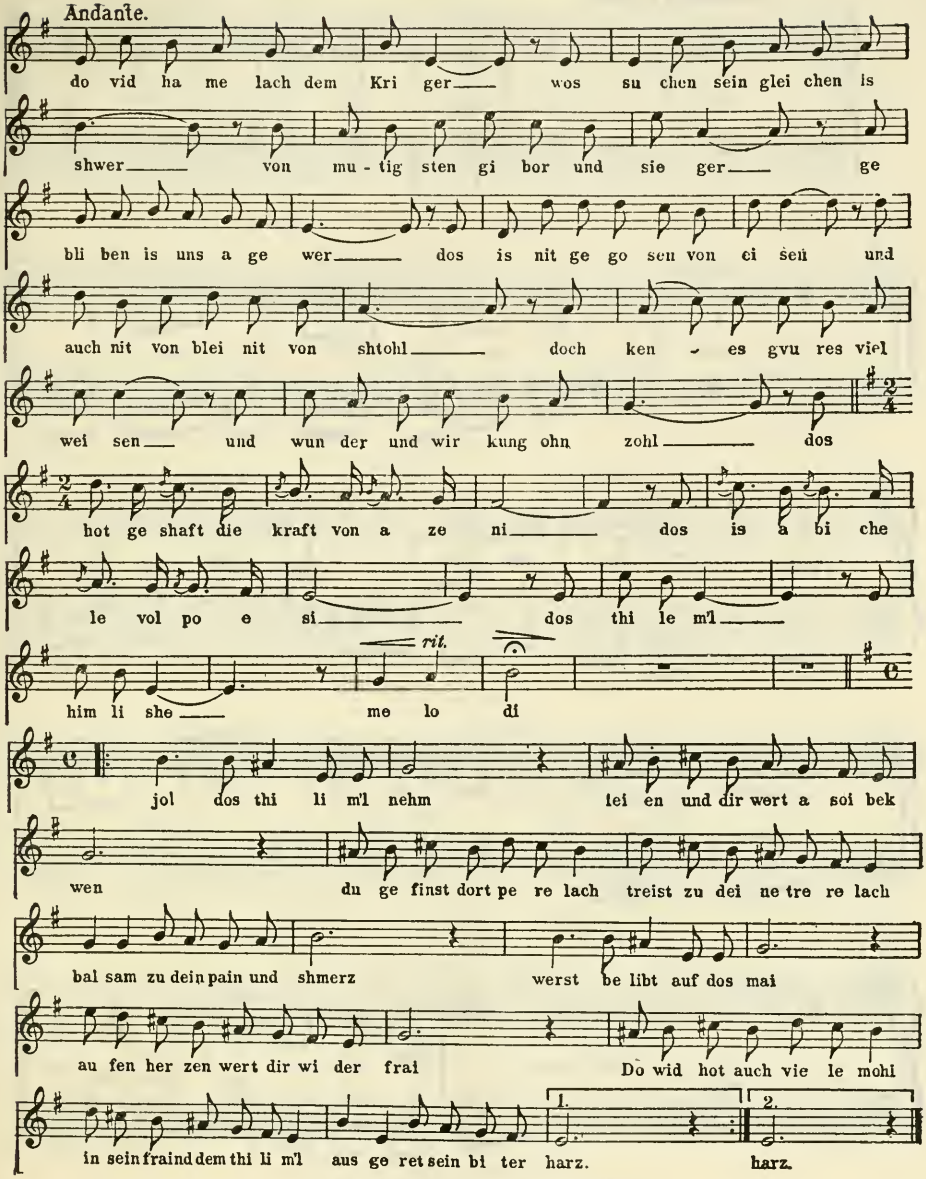
Andante.
do vid ha me lach dem Kri ger wos su chen sein glei chen is
shwer von mu - tig sten gi bor und sie ger ge
bli ben is uns a ge wer dos is nit ge go sen von ei sen und
auch nit von blei nit von shtohl doch ken - es gvu res viel
wei sen und wun der und wir kung ohn zohl dos
hot ge shaft die kraft von a ze ni dos is a bi che
le vol po e si dos thi le m'l
him li she me lo di
rit.
jol dos thi li m'l nehm lei en und dir wert a soi bek
wen du ge finst dort pe re lach treist zu dei ne tre re lach
bal sam zu dein pain und shmerz werst be libt auf dos mai
au fen her zen wert dir wi der frai Do wid hot auch vie le mohi
in sein frainddem thi li m'l aus ge ret sein bi ter harz.
1.
2.
harz.

Copyright 1909 by The Hebrew Publishing Co.

Moos Zur

For Chanuka

The Rock Of Salvation

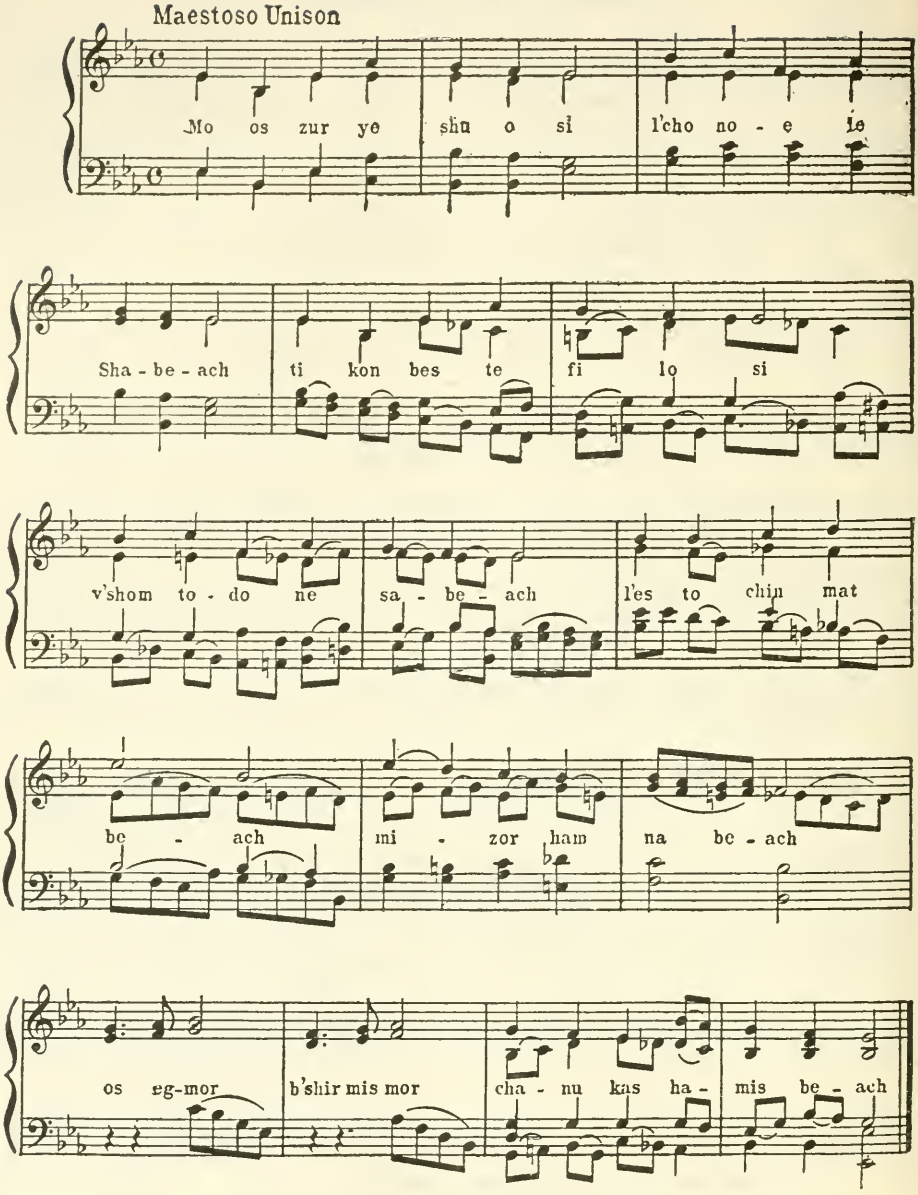
Maestoso Unison
Mo os zur ye shu o si l'cho no - e ie
Sha - be - ach ti kon bes te fi lo si
v'shom to - do ne sa - be - ach l'es to chin mat
be - ach mi - zor ham na be - ach
os eg-mor b'shir mis mor cha - nu kas ha - mis be - ach

Copyright 1913 by The Hebrew Pub Co.N.Y.

אַ בריוועלע צו גאָט.

.1

רו גאָט פון אברהם, יצחק, יעקב
וואָס האָבען די ערשטע דיך ערקענט,
וואָס דו ביזט דורך זיי יעצט אַ תקיה,
אין גאַנגבאַר איז דיין טעסטאַמענט.
אין וועלכען דו זאָגסט דו וועסט שענקען
די אייניקלעך זייערע אַ לאַנד,
און דאָך, זייט מיר קענען געדענקען,
נאָך זיינען מיר צו שפּאָט און שאַנד.
ס'איז הייליג דיין וואָרט,
דאָך גאָטעניו פּאָרט,
וויפיעל איז צו וואַרטען דער שיעור!
מיר ווערען געפֿאַנגט,
געטריבען, געיאָגט,
און האַלטען אין איין בעטען דיר.

(רעפֿריין)

.2

מיר זיינען דאָס די אויסערוועהלטע,
דער אתה בחרתנו דער פּער,
מיט בראַנד־וואונדען ניט אויסגעהיילטע,
יאָהר טויזענדער טריפענדער טרעהר.
די וועלט שעפּט פון אונז ביכער,
מיר געבוירען דער מענשהייט אַ גאָט,
אַליין מיט'ן לעבען ניט זיכער,
און איבעראַל צו שאַנד און שפּאָט.
אוי, דאָרט אַ פּאָגראָם,
דאָ עלילת דם,
טיראַניש גזירות אָהן שיעור!
אוי, גאָטעניו, כּיעד,
איז דער שוואַכער איד,
וואָס האַלט אין איין רופען צו דיר.

(רעפֿריין)

רעפֿריין:

אין דיינע הענד, גאָט, לייגט אונזער גליק.
ברענג־זשע אונז אַהיים צוריק,
דאָרט וואו מילך און האָניג ניסט,
און וואו דער ירדן פלייסט,
וואו דעם נביא'ס וואָרט האָט געקלונגען,
וואו די לויים האָבען געזונגען,
דאָרט אַהין ברענג גאָט דאָך ווי אַמאָל,
דיין אויסערוועהלט געפֿאַנגט בּאָלק ישׂראל.

(שלמה שמולעוויטש)

דאָם תהלים׳ל.

.1

פון דוד המלך דעם קריגער,
וואָם זוכען זיין גלייכען איז שווער,
פון מוטהיגסטען גבור און זיעגער,
געבליבען איז אונז א געוועהר.
דאָם איז ניט געגאָבען פון אייזען,
אוּן אויף ניט פון בליי, ניט פון שטאָהל,
דאָך קען עם גבורות פיעל ווייזען,
און וואונדער און ווירקונג אָהן צאָהל.
דאָם האָט געשאָפט די קראָפט פון א זשעני,
דאָם איז א ביכעלע פול פּאָעזי,
דאָם תהלים׳ל, די הימלישע מעלאָדיע.

רעפריין :

יא, דאָם תהלים׳ל נעהם,
לייען און דיר ווערט אזוי בעקוועם,
דו געפינסט דאָרט פערעלאָך,
טרייסט צו דיינע טרעהרעלאָך,
באַלזאָם צו דיין פיין און שמערץ,
ווערסט בעלעבט אויף דאָם ניי,
אויפ׳ן האַרצען ווערט דיר ווידער פריי,
דוד האָט אויף פיעלע מאָל,
אין זיין פרייגד דעם תהלים׳ל,
אויסגערעדט זיין ביטער האַרץ.

.2

דער איד האָט פערלאָרען זיין מלוכה,
צוזאַמען מיט זיין הילליג לאַנד,
אין גלות, ער האָט קיין מנוחה,
אוּן איז נאָר צו שפּאָט אוּן צו שאַנד.
דאָך פיהרט ער זיין קאַמפף מיט בטחון,
אוּן דולדעט אוּן לעבט נאָך ביז היינט,
אוּן וואונדערבאַר איז זיין נצחון,
אַנטקעגען זיין כיעבטיגען פיינד.
דאָך וועלכע קראָפט האָלט אויף דעם שוואבען איד ?
אוּן וועלכע קראָפט מאַכט זיינע שונאים מיער ?
דאָם תהלים׳ל, דאָם הימלישע פיינע ליעד.
(רעפריין).

.3

פון תהלים׳ל זאָלסטו ניט שפּעטען,
אויף פריי, ראַדיקאַל וועג דו ביזט ;
וועג דו קענסט ניט ווייגען, ניט בעטען,
אָה ! וועלסטו גלייך א פעסימיסט.
אוּן דריקט דיר אַמאָל צו דיין לאַגע,
פערלירסטו דיין אייגענעם קאָפּ,
קוים קוועלט דיר די מוטהלאָזע פּלאַגע,
זעלבסט האַקסטו דיין לעבען זיך אָפּ.
דער קעניג שאול ניט געלעבט וואָלט לאַנג,
זיין מרה שחורה האָט געהיילט דער קלאַנג,
פון תהלים׳ל, דער הימלישער גייסט־געזאַנג.
(רעפריין).

(שלמה שמולעוויטש)

און זיין געליעבטע שולמית זיצט דאָרט אויך,
און האַלט זיין קאָפּ אויף איהרע קניע.
זי פלעכט איהם די לאָקען מיט די פינגער ווי שנעע,
און דערלאַנגט איהם א קוש אויף זיין שטערען,
און די פּאַלמע בייגט אַיין דעם קאָפּ איבער זיי,
זייער ליעבעס־גשעפרעך שטיל צו הערען.

אוי, אוי, אוי, אוי ! — א. ז. ווי.

4.

איך וואַלט געוואַלט זהען ווי פערטומעלט פון רויך,
גאַנץ פריה ווען דער נעבעל איז נאָך בלוי,
דרימעלט דער אַלטער לבנון אין דער הויך,
און רעדט עפּעס צו זיך ווי פון שלאָף.
וואָס חלומ׳ט זיך דעם זיידען, וואָס טראַכט ער און קלערט?
צו דאַוונט ער דענסטמאָל צו ניין ?
צו ווידערהאַלט ער דעם תהלים, וואָס ער האָט געהערט,
פון זיין דוד׳לען זינגען אַליין ?
צו קלאָגט ער, וואָס זיינע נעסטען זיינען לעער ?
און די פייגעלאַך זיינען פערטריבען,
דערפאַר קרעכצט דער אַלטער פון שלאָף אַזוי שווער,
ווייל ער איז עלענד געבליבען.

אוי, אוי, אוי, אוי ! — א. ז. ווי.

5.

ב׳וואַלט דיך געוואַלט ווידער שוין זעהן,
ציון, אין דיין גאַנצען פראַכט,
און דאָס בית המקדש ווי רייך און ווי שעהן,
די זיילען פון מאַרמאָר געמאַכט.
און דאָס פרוכת מיט בריליאַנטען געשמיקט,
און דאָס זילבער און גאָלד געשיר,
און די כהנים האָבען זיך געבוקט,
און די לוים האָבען געזונגען דעם שיר.
און מיר אַלע זאָלען בעטען, קומען צו דיר,
קיין שבט פון אונז זאָל נישט פעהלען ;
און אַלע לויטען און צרות פון פריהער,
זאָלען מיר דאָרט אין פרויידען דערצעהלען.

אוי, אוי, אוי, אוי ! — א. ז. ווי.

(אברהם גאלדפאַדען)

מיין הייליג לאַנד.

1.

אוי, ציון, מיין הייליג לאַנד,
ווי טהייער ביזט דו מיר,
פערגעסען זאָל איך אין מיין רעכטער האַנד,
אויב איך וועל פערגעסען ציון אָהן דיר.
הייליג איז דאָך אין דיר יעדער שפּאַן,
בעוויזען האָסט זיך אין דיר גאָט,
ווען ער האָט דורך משה, זיין געטליכען מאַן
געשיקט פיר אונז די צעהן געבאָט.
די הייליגע אבות שלאָפען אין דיין שוים,
אברהם, יצחק, יעקב, דוד,
דאָרט רוהען זיך אונזערע העלדען אויס,
מיט זייערע קרוינען בכבוד.

אוי, אוי, אוי, אוי !
ווי בענק איך אַזוי,
נאָך דיר ירושלים !
} בים

2.

אַ שטיינערנער וועג קיין בית לחם געהט,
זעהט מען אַ קבר דאָרט שטעהן,
און פונקט האַלבע נאַכט ווער דאָרטען נור שטעהט,
הערט ער אַ שרעקליך געוויין.
מען קרעכצט, מען זיפצט, אוי וועה, אוי וועה,
דאָס איז אונזער מוטער'ס קול.
דאָס ווייגט צו גאָט, רחל, מיט אַ געשריי,
איהרע קינדער אַז ער העלפען זאָל.
זי געהט ניט צוריק אין איהר רוה אַריין,
ביז זי הערט ניט אַ טרייסט פון דעם הימעל,
ביז גאָט אַליין, שלעפט זי ניט אַיין,
אין איהר זאַנפטען הייליגען דרימעל.
אוי, אוי, אוי, אוי ! — א. ז. ווּ.

3.

כ'וואָלט זעהן דעם ירדן, דעם הייליגען טייך,
ווי ער וויגט זיך אין זיין גרינעם בעט,
און רונד אַרום איהם שטעהען שעפּעלעך אַ פּאָר,
און טרינקען זיך אַן ביז דער זעט.
און דאָרט ניט ווייט אויף אַ בערגעלע הויך,
פּייפט זיך דאָס פּאַסטיבעל צו,

ג.

הֲתִשְׁמְעוּ, אַחִים, אֶת קוֹל בְּנֵי עַמֵּנוּ,
דַּי לָנוּ חֲלוֹמוֹת, הַשָּׁנָה תָּלָפָה!
אַדִּיר חָפְצֵנוּ — לָשׁוּב אֶל אַרְצֵנוּ,
מָקוֹם שָׁם הַנְּאוּלָה לָנוּ נִשְׁקָפָה,
אַךְ שָׁמָּה הַנַּחֲלָה וְהָרוָחָה!
זֹאת תְּשׁוּבָתֵנוּ — מְזֻרָחָה! מְזֻרָחָה!

ד.

דַּי לָנוּ לִפְנוֹת לְחֲזוֹנוֹת הַנִּבְעָרִים
חִפֵּשׂ גַּם אַחֲוָה, בָּם צָדוּ לִבֵּנוּ;
נוֹכַחְנוּ דַעַת, כִּי לֹא מֵהָזָרִים
אַךְ מִיַּדֵינוּ תָּבֹא תְּשׁוּעָתֵנוּ!
אַךְ בְּאֶרֶץ הַצְּבִי, אַךְ שָׁמָּה הָרְוָחָה!
לְצִיּוֹן, לִיהוּדָה! — מְזֻרָחָה! מְזֻרָחָה!

שִׁיר עֶרֶשׁ.

שְׁכַב, הֶרֶדֶם, בֵּן לִי יַקִּיר,
שְׁמַע אֲדַבֵּר שִׁיר:
בִּימֵי־קֶדֶם, בַּמֶּרְחַקִּים,
הָיָה הָיְתָה עִיר.

אֲבוֹתֶיךָ הַקַּדְמוֹנִים
לְפָנִים גָּרוּ שָׁם;
אֲזַי חָיוּ חַיֵּי אֹשֶׁר,
אֲזַי הָיוּ עָם.

עָם, שֶׁאַרְצוֹ תַּחַת רַגְלָיו
זָבָה חָלָב וּדְבָשׁ;
עָם, שֶׁלִּבְתִּים מְאֹד רְחוֹקוֹת
נִמְצָא בּוֹ אִישׁ רָשׁ.

אַךְ הָאָבוֹת, מֵרֹב טוּבָה,
עָזְבוּ תּוֹרַת אֵל;
וַעֲלֵי שֵׁמֶשׁ הַצְלָחָתָם
עָלוּ עָבֵי־צֵל.

וּבְהִתְקַצֵּף אֵל עֲלֵיהֶם,
גֵּרְשָׁם מִן הָעִיר...
שְׁכַב, הֶרֶדֶם, בֵּן לִי יַקִּיר,
שְׁמַע אֲדַבֵּר שִׁיר:

בָּהֵיכָלִים הַנֶּהְדָּרִים
עַם הִתְיַשֵּׁב זָר;
וַאֲבוֹתֶיךָ נְדִים, נָעִים,
נְתוּנִים בִּידֵי צָר.

הַרְבֵּה מֵאוֹת שָׁנִים נָדִים
הֵם, גַּם פֹּה גַּם שָׁם;
אַךְ הֵם מְקַוִּים, כִּי יוֹם יָבֹא
וְשָׁבוּ לִהְיוֹת עָם.

כִּי בֵן אוֹתָם אֵל הִבְטִיחַ
בְּיוֹם־הָאַף הַלָּז,
כִּי יוֹם יָבוֹא, וְשָׁבוּ כֻלָּם
לִהְיוֹת עוֹד עַם עָז.

כִּי יוֹם יָבוֹא, וְקָם מִקִּרְבָּם
כַּאֲרִי נֹהֵם אִישׁ,
שֶׁקּוֹל יִתֵּן — וְהִתְקַבְּצוּ
אֵלָיו כָּלָם חִישׁ.

אָז תִּשְׁמַע שַׁאֲנַת אַרְיֵה:
„מִי לָעָם — אֵלַי!“,
אָז יָרִיעוּ כֻלָּם, כֻּלָּם:
„הַמָּשִׁיחַ חָי!“.

אָז יָעוּפוּ חִישׁ כַּבְּרָקִים
דֶּרֶךְ כָּרַחַב־יָם,
אֶל הָעִיר הַהִיא הַיָּפָה,
שֶׁגֹּרְשׁוּ מִשָּׁם.

וּבְרִצּוֹן הָאֵל יָבוֹאוּ
כֻּלָּם אֶל הָעִיר...
עַתָּה שְׁכַב וְיָשֹׁן, בֵּן יַקִּיר,
שְׁמַע אֲדַבֵּר שִׁיר...

נִחַם לָנֶפֶשׁ, דֶּמַע עֵינָיִם,
וּמַרְפֵּא לָרוּחַ נִשְׁבָּרֶת;

לְנִדְכְּאֵי לֵב יְאַמֵּץ יָדַיִם,
וַיַּשְׁבִּיחַ נֶפֶשׁ סוֹעָרֶת.

אָלֶף־בֵּית.

א.

וֶדֶר קָטֹן צַר וְחָמִים,
יָעַל הַכִּירָה אֵשׁ;
שָׁם הָרַבִּי אֶת תַּלְמִידָיו
יוֹרֶה אָלֶף־בֵּית.

אֶת תּוֹרָתִי, יַלְדֵי חֶמֶד,
שִׁמְעוּ, זִכְרוּ נָא,
אִמְרוּ שֵׁנִית, בָּהּ שֵׁנִית,
קָטֵן אָלֶף — אָ.

ב.

שִׁימוּ עַיִן, הַטּוּ אָזֶן,
אֶל הַכָּתוּב פֹּה;
מִי שֶׁיִּקְרָא כַּהֲר עִבְרִית
הֵגֶל אֶתֵּן לוֹ.

ג.

אַל נָא תִירָאוּ,
אִם בַּתְּחִלָּה יִקְשֶׁה זֶה מְאֹד;
אַשְׁרֵי מִי שֶׁלָּמַד תּוֹרָה —
מַה לִיהוּדִי עוֹד?

ד.

עֵת תַּזְקִינוּ, אַף תָּבִינוּ
בָּאוֹתִיּוֹת שָׁם;
תִּרְאוּ כַּמָּה דְּמָעוֹת תּוֹכָן
וְכַמָּה נַחֲלֵי דָם.

ה.

עֵת בַּגָּלוּת תִּשְׁאוּ עֻלְּכֶם,
אַף תֵּאָנְחוּ מָר;
בָּאוֹתִיּוֹת אָז תְּבַקְּשׁוּ
נֹחַם מִכָּל צָר.

מְזֻרָּחָה!

א.

קוּמוּ הַגּוֹלִים, עֻלְּכֶם הָסִירוּ!
שֶׁמֶשׁ הָאָבִיב זָרְחָה עֲלֵיכֶם!
מִשְׁנַת הַגָּלוּת הִתְעוֹרְרוּ, הָעִירוּ!
פִּתְחוּ עֵינֵיכֶם, הָרִימוּ רָאשֵׁיכֶם!
הָבִינוּ, כִּי לֹא פֹה תִּמְצְאוּ הָרְוָחָה,
לְכוּ וְגִלְכָה עָמָה — מִזְרָחָה, מִזְרָחָה!

ב.

עִזְבוּ הַגֵּיטוֹ, הַמְּקוֹמוֹת הַצָּרִים,
בָּם שְׁנוֹת אַלְפַּיִם חַיֵּיכֶם אָבָדוּ,
גָּרְשׁוּ מֵעֲלֵיכֶם אֶת רִבְבוֹת הַנְּשָׁרִים,
שֶׁבִּצְפָרְנֵיהֶם אֶת בְּשַׂרְכֶם גָּרָדוּ;
רַב לָכֶם בֶּכִי, דַּי לָכֶם אֲנָחָה!
קוּמוּ, הִתְאוֹשְׁשׁוּ — מִזְרָחָה, מִזְרָחָה!

עוֹד שָׁנָה אוֹ שְׁנָתַיִם, הֵן תַּחְלֹף חִישׁ הָעֵת,
שָׁם אֶפַּע, אַף אָכִינָה לִי סוּם, מַחֲרֵשָׁה, אֵת.
אָז אֶעֱבֹד אַדְמָתִי, וְיִהְיוּ לִי יְבוּל לָרֹב,
גַּם כֶּרֶם לִי אֶטָּעָה, הַנּוֹתֵן־יַיִן טוֹב.

וּבְעֵת עַל גְּבוּל אַרְצֵנוּ יִתְנַפֵּל חֵיל עַם זָר,
עַל סוּסִי כַּהַר אָעַל, וּבְחֶרֶב אֶפְגֹּשׁ צָר.
עַד לָנוּ יִפֶּן עֹרֶף אוֹ לְשָׁלוֹם יְתֵן יָד,
אָז יֵדַע יָזְכֹּר נֶצַח אֵת יוֹבַל יְהוּדִי קָט!

חוּשׁוּ, אַחִים, חוּשׁוּ!

חוּשׁוּ, אַחִים, חוּשׁוּ!
נָרִימָה פְּעָמֵינוּ!
טוּשׁוּ, אַחִים, טוּשׁוּ,
לְאֶרֶץ הוֹרָתֵנוּ!
לֹא לָנוּ הַמְּנוּחָה,
לֹא לָנוּ הַמַּרְגּוֹעַ
בָּאָרֶץ הַקְּרוּחָה
מִשְׁלְטוֹן הָאֱזְרוֹעַ!
חוּשׁוּ, אַחִים, חוּשׁוּ!
נָרִימָה פְּעָמֵינוּ!
טוּשׁוּ, אַחִים, טוּשׁוּ,
לְאֶרֶץ הוֹרָתֵנוּ!

א.
רַעַי בִּי יֵהָתֵלוּ:
מַה־לְּךָ אֶרֶץ מוֹרָשָׁה?
שָׁם אִיּוּם יֵילִילוּ —
תּוּר לְךָ אֶרֶץ חֲדָשָׁה!
חושו, אחים...

ב.
אַל נָא פִּתָּאִים תִּתְלוֹצָצוּ!
אַל נָא בָּנִים שׁוֹכְחֵי אֵם!
פֶּן בָּכֶם, אוֹי, יִפְרְצוּ
צוֹרְרֵינוּ, צוֹרְרֵי שֵׁם...
חושו, אחים...

ג.
אִמִּי בִּי מַפְצֶרֶת:
אָנָא, בְּנִי, אַל תַּשְׁלִיכֵנִי!
בִּלְתְּךָ אֲנִי, אוֹיָה, נִשְׁאֶרֶת
אְמַלָּלָה, מִי יִתְמְכֵנִי?
חושו, אחים...

ד.
אַל נָא אִמִּי תַּיְקָרָה,
אַל נָא בִּי תִּפְצָרִי!
אֵל יַחֲלִיצָךְ מִכָּל־צָרָה,
אוֹתִי נָא בַּל תַּעֲצָרִי!
חושו, אחים...

ה.
שְׁאוּ גַם צִיּוֹנָה,
אֶל עִירֵנוּ הַחֲמוּדָה!
כִּי עַל כַּנְפֵי יוֹנָה
נַעֲלֶה הָרֵי יְהוּדָה!
חושו, אחים...

אַל עַל וְאַל מָטָר...

אַל עַל וְאַל מָטָר — דְּמָעַי יַרְטִיבוּ,
צִיּוֹן, אֶת הֲרָרֵךְ;
לֹא אֵשׁ וָשֶׁמֶשׁ — דָּמֵינוּ יַאְדִּימוּ,
צִיּוֹן, אֶת שָׁמַיִךְ.

וְאֵד יַעֲלֶה מִדִּמְעוֹת עֵינֵינוּ,
וְהָיָה יְמַטַּר שָׁמָיִם;
וּמִי מְנוּחוֹת יַרְגִּיעוּ רוּחֵנוּ,
אֶת רוּחַ אֲבֵלֵי יְר שָׁלָיִם.

אִם אֶשְׁכָּחֵךְ.

צִיּוֹן תַּמָּתִי, צִיּוֹן חֶמְדָּתִי,
לָךְ נַפְשִׁי מֻרְהֶקֶת הוֹמָיָה:
תִּשְׁכַּח יְמִינִי אִם אֶשְׁכָּחֵךְ, יָפָתִי,
עַד תֵּאָטֵר בּוֹר קִבְרִי עָלַי פִּיהָ.

תִּדְבַּק עַד מוֹתִי לְחִכִּי לְשׁוֹנִי,
אִם לֹא אֶזְכְּרֵכִי, בַּת צִיּוֹן הַנְּשַׁמָּה!
יִיבַשׁ לְבָבִי מֵחָלִי, מֵעָנִי, —
אִם תִּיבַשׁ עַל שִׁבְרֵךְ דִּמְעָתִי הַחַמָּה...

יֶהֱרַס בֵּית הָמְרִי, תִּהִי נַפְשִׁי לִכְלִמָּה
אִם יָסוּר מֵעֵינִי מַרְאֵה הֲרִיסוֹתֵךְ,
יְהִי גְּרוֹנִי בַמָּק, אֲבוּל עָשׁ וְרִמָּה,
אִם קוֹלִי לֹא אֶשָּׂא לִבְכּוֹת עֲנוּתֵךְ...

לֹא אֶשְׁכָּחֵךְ, צִיּוֹן, לֹא אֶשְׁכָּחֵךְ תַּמָּתִי!
אַתְּ, עֵת אָזְכְּרָה, תּוֹחַלְתִּי וְשִׂבְרִי
וְעֵת הַכֹּל אֶשְׁכָּחָה — אַתְּ שְׁאֵרִית נִשְׁמָתִי
וְצִיּוֹן, אַתְּ צִיּוֹן, תִּהִי עֲלֵי קִבְרִי!

גַּם צִיּוֹנָה.

א.

שְׁאוּ צִיּוֹנָה גַּם יָדֶגֶל
דֶּגֶל מַחֲנֵה יְהוּדָה —
מִי בָרָכֶב, מִי בָרַגֶל,
נֵעָשׂ נָא לַאֲגֻדָּה.
יַחַד נֵלְכָה נָא נָשׁוּבָה
אַרְצָה אֲבוֹתֵינוּ,
אֶל אַרְצֵנוּ הָאֲהוּבָה,
עֲרֵשׂ יַלְדוּתֵנוּ.

ב.

שׁוּבוּ, שׁוּבוּ מְפֻרְחַקִּים
אַרְצָה, אֶרֶץ אָבוֹת,
נוּסוּ, נוּסוּ מְמַעֲמַקִּים,
בְּעָזְרַת שׁוֹכֵן עֲרָבוֹת.
אָז עַם נִהְיֶה כְּמוֹ הָיֵינוּ,
מֻנּוּ יָגֵד פְּנֵה,
אָז אַךְ שְׂחוֹק יִמָּלֵא פִּינוּ
וּלְשׁוֹנֵנוּ — רִנָּה.

ג.

רוּחַ יוֹאָב תַּלְבִּישֵׁנוּ
רוּחַ גְּבִירַת צְדָקָה,
בְּעַד עַמֵּנוּ, בְּעַד אַרְצֵנוּ,
חֲזָקוּ וְנִתְחַזָּקָה.
אַל נָא יָבוֹא מָרֵךְ בָּנוּ
מִפְּנֵי חֶרֶב יוֹנָה —
נִקַּח נָא מַה שֶּׁלָּנוּ,
נִשָּׂא גַּם צִיּוֹנָה!

יְהוּדִי קָטָן אָנִי.

יְהוּדִי קָטָן אָנִי, אַךְ כָּלֵא עֹז וָאַיִל,
גְּדוֹלָה אַהֲבָתִי אֶל עַמִּי זֶה הַדָּל —
אֶל עַמִּי גַּם אֶל אַרְצִי שֶׁבַּמְּרַחֲקִים שָׁם,
שָׁם תַּחַת שְׁמֵי הַקֶּדֶם, אֶל תִּכְלֶת שְׂפַת הַיָּם.

ח.

כָּל עוֹד רֶגֶשׁ אַהֲבַת הַלְּאוֹם
בְּלֵב הַיְהוּדִי פֹּעֵם,
עוֹד נוֹכַל קַוּוֹת גַּם הַיּוֹם
כִּי יְרַחֲמֵנוּ אֵל זוֹעֵם.

עוד לא אבדה...

ט.

שִׁמְעוּ, אַחַי, בְּאַרְצוֹת נוֹדִי
אֶת קוֹל אַחַד חוֹזְנוּ:
כִּי רַק עִם אַחֲרוֹן הַיְהוּדִי
גַּם אַחֲרִית תִּקְוָתֵנוּ!

עוד לא אבדה...

שָׁם בִּמְקוֹם אֲרָזִים.

שָׁם בִּמְקוֹם אֲרָזִים מְנַשְּׁקִים עָבֵי־רוֹם,
שָׁם בִּמְקוֹם בַּיְרְדֵּן שׁוֹטְפִים גַּלֵּי־תְהוֹם.
בִּמְקוֹם עָפַר אֲבוֹתַי דּוּמָם מְנָח שָׁם,
אֶרֶץ שֶׁהַמַּכְבִּים הִשְׁקוּהָ נַחֲלֵי דָם.
צְבִי אַרְצוֹת, שֶׁעַל תְּכֶלֶת יַם הַחוֹף,
אֶרֶץ קֶדֶם הוּא לִי זֶה יְפֵי־הַנּוֹף.

וְאִם בִּידֵי אַכְזָרִים גֹּרַשְׁתִּי מִשָּׁם,
וּמֵאָז אָנוּדָה מֵעָם אֶל עָם —
אַךְ בְּצִיּוֹן נִשְׁאַר לְעוֹלְמֵי־עַד הַלֵּב,
לְמִזְרַח־שֶׁמֶשׁ תִּכְלָה בַּת־עֵינִי מִבְּאֵב.
בְּתִפְלָתִי אֶפְנֶה לְכִוּוּן זֶה הַחוֹף,
כִּי אֵל יְשִׁיבֵנִי אֶל יְפֵי־הַנּוֹף.

אוּלַם אִם בְּגִזְרַת גּוֹרָלִי זֶה הַמָּר,
עֵינַי תִּפָּגַרְנָה פֹּה עַל אַדְמַת זָר —
גְּוִי אָז הוֹרִידוּ אֶל אֶפֶל הַבּוֹר,
וְהַטּוּ נָא אֶת פָּנַי אֶל מִזְרַח הָאוֹר.
רֹאשִׁי יְנַח לְעֵבֶר תְּכֶלֶת יַם־הַחוֹף,
אֶל צִיּוֹן מוֹלַדְתִּי, אֶל יְפֵי־הַנּוֹף.

שָׁם אֶחָפֶּה דּוּמָם עַד בּוֹא עֵת־קֵץ לִי,
שֶׁעָוֹן אֲבוֹתַי יְכֻפַּר בָּלִיל בִּי;
עַד שֶׁהַתַּרְעֵלָה תְּמַלֵּא אֶת הַבּוֹם,
וּמָשִׁיחַ יָבוֹא וְיָרִים אֶת הַנֵּס.
וּבְזִרּוּעַ נְטוּיָה יָשִׁיב אָז לַפּוֹף,
אֶת הָעָם הַנּוֹדֵד אֶל יְפֵי־הַנּוֹף.

שָׁם בִּמְקוֹם אֲרָזִים מְנַשְּׁקִים עָבֵי־רוֹם
שָׁם בִּמְקוֹם בַּיְרְדֵּן שׁוֹטְפִים גַּלֵּי־תְהוֹם.
בִּמְקוֹם עָפַר אֲבוֹתַי דּוּמָם מְנָח שָׁם,
אֶרֶץ שֶׁהַמַּכְבִּים הִשְׁקוּהָ נַחֲלֵי דָם.
צְבִי אַרְצוֹת, שֶׁעַל תְּכֶלֶת יַם הַחוֹף,
אֶרֶץ קֶדֶם הוּא לִי זֶה יְפֵי־הַנּוֹף.

שִׁירֵי צִיּוֹן.

הַתִּקְוָה.

א.

כָּל עוֹד בַּלֵּבָב פְּנִימָה,
נֶפֶשׁ יְהוּדִי הוֹמִיָּה,
וּלְפַאֲתֵי מִזְרָח קָדִימָה
עַיִן לְצִיּוֹן צוֹפִיָּה —

עוֹד לֹא אָבְדָה תִּקְוָתֵנוּ,
הַתִּקְוָה הַנּוֹשָׁנָה:
לָשׁוּב לְאֶרֶץ אֲבוֹתֵינוּ,
לָעִיר בָּהּ דָּוִד חָנָה.

ב.

כָּל עוֹד דְּמָעוֹת מֵעֵינֵינוּ
יְזֹלוּ כְּנַחַל נְדָבוֹת,
וּרְבָבוֹת מִבְנֵי עַמֵּנוּ
עוֹד הוֹלְכִים עַל קִבְרֵי אָבוֹת —

עוֹד לֹא אָבְדָה...

ג.

כָּל עוֹד חוֹמַת מַחֲמַדֵּנוּ
לְעֵינֵינוּ מוּפְעֶרֶת,
וְעַל חָרְבַּן מִקְדָּשֵׁנוּ
עַיִן אַחַת עוֹד דּוֹמַעַת —

עוֹד לֹא אָבְדָה...

ד.

כָּל עוֹד מֵי הַיַּרְדֵּן בְּנָאוֹן
מְלֹא גְדוֹתָיו יָזֹלוּ,
וְלֵיָם כִּנֶּרֶת בְּשָׁאוֹן
בְּקוֹל הֲמוֹלָה יִפְלוּ —

עוֹד לֹא אָבְדָה...

ה.

כָּל עוֹד שָׁמָּה עֲלֵי דְרָכִים
שַׁעַר יְפַת שְׁאִיָּה,
וּבֵין חָרְבוֹת יְרוּשָׁלַיִם
עוֹד בַּת צִיּוֹן בּוֹכִיָּה —

עוֹד לֹא אָבְדָה...

ו.

כָּל עוֹד דְּמָעוֹת טְהוֹרוֹת
מֵעֵין בַּת עַמִּי נוֹזָלוֹת,
וְלִבְכּוֹת לְצִיּוֹן בְּרֹאשׁ אַשְׁמוּרוֹת
עוֹד תָּקוּם בַּחֲצִי הַלֵּילוֹת —

עוֹד לֹא אָבְדָה...

ז.

כָּל עוֹד נִטְפֵי דַם בְּעוֹרְקֵינוּ
רָצוֹא וָשׁוֹב יָזֹלוּ,
וַעֲלֵי קִבְרוֹת אֲבוֹתֵינוּ
עוֹד אֶגְלֵי טַל יִפְלוּ —

עוֹד לֹא אָבְדָה...

לַחֲנֻכָּה.

שָׁרִי צָבָא פֹּה כְּלָנוּ,
חַשְׁמוֹנָאִים קְטַנִּים אָנוּ,
וּלְהַלָּחֵם כְּמוֹ הַגְּדוֹלִים,
אָנוּ יוֹדְעִים וְיכוֹלִים,
כְּלִי מִלְחָמָה לָנוּ דָי, —
מָגֵן לָנוּ אֵדֶנְיָ!

כּוֹבְעֵי בַרְזֶל עַל רָאשֵׁינוּ,
חַרְבוֹת בַּרְזֶל עַל מָתְנֵינוּ,
קַבֵּץ נְקַבֵּץ חֵיל נְעָרִים,
מִבָּתֵּי־סֵפֶר וַחֲדָרִים,
וְנָשִׁיר: „עוֹד עַמֵּנוּ חָי!
מָגֵן לָנוּ אֵדֶנְיָ!".

וּבְעֵת יִפְלוּ כָּל אוֹיְבֵינוּ,
שׁוּב נָשׁוּבָה אֶל אַרְצֵנוּ,
וְהִתְפַּלְּאוּ אָז הַהוֹרִים:
„אַךְ הֲלָלִי הֵם גִּבּוֹרִים!
הֵיָדַד! עוֹד עַמֵּנוּ חָי! —
מָגֵן לָנוּ אֵדֶנְיָ!".

(ז. שניאור)

בַּחֲנֻכָּה.

רוּחַ צָפוֹן יָבֵךְ, אֶפְלָה
יִפְרֹשׂ נָשֶׁף סְתָיו,
וּבְצִפְרוֹת לְבָנוֹת עָפוֹת
נוֹצוֹת שֶׁלֶג רָב.

מִן הַמִּגְוָן הָאָב הַזָּקֵן
אַךְ זֶה עַתָּה שָׁב,
וּבַבַּיִת כָּל הַנְּעָרִים
חִבּוּ כְּבָר לַשָּׁב.

הוּא בַּמְּנוֹרָה יָצַק שֶׁמֶן,
וְהִדְלִיק אֶת־הַפְּתִיל —
וּבֶן רֶגַע כָּל־הַבַּיִת
נִמְלָא שִׂמְחַת גִּיל.

אֶת־הַיָּשִׁישׁ, זֶה הֶחָבִיב,
סָבִיב יַלְדֵי חֵן,
וְכֻלָּם קוֹרְאִים: „דְּמִי חֲנֻכָּה
לָנוּ, זָקֵן, תֵּן!".

„דְּמֵי חֲנֻכָּה, בָּנִים טוֹבִים,
תְּקַבְּלוּ עוֹד הַיּוֹם,
גַּם אֲסַפֵּר לָכֶם דָּבָר,
אִם תַּקְשִׁיבוּ דֹּם".

„שִׂיחָה, שִׂיחָה!" קָרְאוּ כֻלָּם
וּבְגִיל מָחֲאוּ כָף —
„אֶת הַשִּׂיחוֹת מַה נֶּאֱהָבָה,
סַפֵּר, סַפֵּר, אָב!".

וְעַל גְּבוּרַת חַשְׁמוֹנָאִים
לָמוֹ זָקֵן שָׂח,
וּמִשְׂמְחָה לֵב הַיְלָדִים
מַה יָּפָעַם, יָהּ!

עַל הַזָּקֵן מַתְּתָיָהוּ,
זֶה הָאִישׁ הָרָם,
שֶׁרַאשׁוֹנָה דֶּגֶל חָפָשׁ
הֵרִים אֶל הָעָם.

אַחֲרָיו בָּנָיו הַגִּבּוֹרִים,
אֶלְעָזָר עִם הַפִּיל...
מִגְבּוּרָתָם רָגְזָה יָוָן,
וַיֹּאמֶהָוָה חִיל.

אַךְ מִכֻּלָּם הַמַּכַּבִּי
יְהוּדָה הֲכִי־עָז,
זֶה הָאֲרִיאֵל, לִבְרַק חַרְבּוֹ
כָּל נָכָא יָוָן חָת.

זֶה הָאֲרִיאֵל, שֶׁבִּלֵּב בּוֹעֵר
בְּאַהֲבַת עָם כָּאֵשׁ,
חֶרֶף נַפְשׁוֹ — עַד יִשְׂרָאֵל
הֶחֱל לָרִים רֹאשׁ.

וְלֶחֱרוּתוֹ מִבְּלִי חֶמֶף
נִלְחַם כָּל הָעֵת,
לֹא הִנִּיחַ אֶת הַחֶרֶב
עַד כִּי נָפַל מֵת.

יָנִים נִקְבְּצוּ עָלַי, אֲזַי, בִּימֵי חַשְׁמַנִּים. וּפָרְצוּ חוֹמוֹת מִגְדָּלַי, וְטִמְּאוּ, כָּל־הַשְּׁמָנִים. וּמִנּוֹתַר קַנְקַנִּים, נַעֲשָׂה נֵס לַשּׁוֹשַׁנִּים. בְּנֵי בִינָה, יְמֵי שְׁמוֹנָה, קָבְעוּ שִׁיר וּרְנָנִים:

חֲשׁוֹף זְרוֹעַ קָדְשֶׁךָ, וְקָרֵב יוֹם הַיְשׁוּעָה, עֲשֵׂה נָא לְמַעַן שְׁמֶךָ, לִהְיוֹת לָנוּ, תְּשׁוּעָה. כִּי אָרְכָה לָנוּ הַיְשׁוּעָה, וְאֵין קֵץ לִימֵי הָרָעָה. דְּחֵה אַדְמוֹן, בְּצֵל צַלְמוֹן, הָקֵם לָנוּ רוֹעֶה שִׁבְעָה:

בְּלֵיל חֲנֻכָּה.

עַל הַחַלּוֹן נֵר הִדְלַקְתִּי,
נֵר חֲנֻכָּה, יֶלֶד נָעִים, —
רַבִּים הֵעִיר בִּי זִכְרוֹנוֹת,
וְהַזִּכְרוֹנוֹת מַה־נִּפְלָאִים!

הֵנָּה אֶגְמֹר אֶת תְּפִלָּתִי,
אָז לִימִינִי אוֹשִׁיבֵךְ;
רַבּוֹת, רַבּוֹת לְךָ אֲסַפֵּר,
אִם לְדִבְרֵי תַּט אָזְנֶךָ.

גְּדוֹד פָּרָשִׁים, אַנְשֵׁי קוֹמָה,
אִם יִתְיַצְּבוּ לְפָנֶיךָ, —
אַל תִּפְחָדָה, יֶלֶד נָעִים,
גַּם אַל רַעֲצֹם אֶת־עֵינֶיךָ!

אֵלֶּה הֵם הַחַשְׁמוֹנָאִים,
שֶׁיָּקוּמוּ מִקִּבְרֵיהֶם
בְּלֵיל הָרִאשׁוֹן שֶׁל חֲנֻכָּה,
לְרָאוֹת פֹּה שָׁלוֹם אֲחֵיהֶם.

יִרְאוּ תִינוֹק וְלוֹ יִרְמְזוּ:
„זְכֹר אוֹתָנוּ, יֶלֶד טוֹב!
כִּי תִגְדְּלָה, אָז כָּמוֹנוּ
זְכֹר אֶת־עַמְּךָ, זְכֹר נֶאֱהָב...“

הֵנָּה אֶגְמֹר אֶת־תְּפִלָּתִי,
אָז לִימִינִי אוֹשִׁיבֵךְ;
רַבּוֹת, רַבּוֹת לְךָ אֲסַפֵּר,
אִם לְדִבְרֵי תַּט אָזְנֶךָ!

(יעקב שטינברג)

After kindling the first light, the following is said:

הַנֵּרוֹת הַלָּלוּ, אֲנַחְנוּ מַדְלִיקִים, עַל הַנִּסִּים, וְעַל הַנִּפְלָאוֹת, וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת, וְעַל הַמִּלְחָמוֹת, שֶׁעָשִׂיתָ לַאֲבוֹתֵינוּ, בַּיָּמִים הָהֵם, בַּזְּמַן הַזֶּה, עַל יְדֵי כֹּהֲנֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים. וְכָל שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה, הַנֵּרוֹת הַלָּלוּ, קֹדֶשׁ הֵם, וְאֵין לָנוּ רְשׁוּת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם, אֶלָּא לִרְאוֹתָם בִּלְבָד. כְּדֵי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל, עַל נִסֶּיךָ וְעַל יְשׁוּעָתֶךָ, וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ:

In the home, the following Hymn is chanted.

מָ עוֹז, צוּר יְשׁוּעָתִי, לְךָ נָאֶה לְשַׁבֵּחַ. תִּכּוֹן בֵּית תְּפִלָּתִי, וְשָׁם תּוֹדָה נְזַבֵּחַ. לְעֵת תָּכִין מַטְבֵּחַ, מִצַּר הַמְנַבֵּחַ. אָז אֶגְמֹר, בְּשִׁיר מִזְמוֹר, חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ:

רָ עוֹת שָׂבְעָה נַפְשִׁי, בְּיָגוֹן כֹּחִי כָלָה. חַיַּי מֹרְרוּ בְקוֹשִׁי, בְּשִׁעְבּוּד מַלְכוּת עֶגְלָה. וּבְיָדוֹ הַגְּדוֹלָה, הוֹצִיא אֶת־הַגְּלָלָה. חֵיל פַּרְעֹה, וְכָל־זַרְעוֹ, יָרְדוּ כְאֶבֶן בִּמְצוּלָה:

זְ בִיר קָדְשׁוֹ חֶבִיאֵנִי, וְגַם שָׁם לֹא שָׁקַטְתִּי. וּבָא נוֹגֵשׁ וְהִגְלַנִי, כִּי זָרִים עָבַדְתִּי. וְיֵין רַעַל מָסַכְתִּי, כִּמְעַט שֶׁעָבַרְתִּי. קֵץ בָּבֶל, זָרְבָּבֶל, לְקֵץ שִׁבְעִים נוֹשָׁעְתִּי:

נְ רוֹת קוֹמַת בְּרוֹשׁ, בְּקֹשׁ אֲגָנִי, בְּן־הַמְּדָתָא. וְנִהְיָתָה לוֹ לְפַח וּלְמוֹקֵשׁ, וְגַאֲוָתוֹ נִשְׁבָּתָה. רֹאשׁ יְמִינִי נִשֵּׂאתָ, וְאוֹיֵב שְׁמוֹ מָחִיתָ. רֹב בָּנָיו, וְקִנְיָנָיו, עַל הָעֵץ תָּלִיתָ:

סדר הדלקת נרות של חנוכה.

SERVICE FOR CHANUKAH.

The Feast of Chanukah lasts eight days. On the first evening, a light is kindled, the number of lights being increased by one on each consecutive evening. The Chanukah-lights should be kindled as soon as possible after nightfall.

On Friday evening, the Chanukah-light is first kindled and then the Sabbath-light. At the conclusion of the Sabbath, in the Synagogue, the Chanukah-light is first kindled, and then "הבדלה" is said; but at home the "הבדלה" should be said first, and the Chanukah-light kindled thereafter.

The first candle should be placed at the extreme right of the candelabrum, and the other candles placed successively on the immediate left of the first candle. The order of lighting the candles provides that the new light is kindled first, and then so on to the first candle.

Before kindling the lights, the following Blessing are said:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ, בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל חֲנֻכָּה:

Blessed art thou, O Lord our God, King of the universe, who hast sanctified us by thy commandments, and commande us to kindle the light of Chanukah.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁעָשָׂה
נִסִּים לַאֲבוֹתֵינוּ, בַּיָּמִים הָהֵם, בַּזְּמַן הַזֶּה:

Blessed art thou, O Lord our God, King of the universe, who wroughtest miracles for our fathers in days of old, at this season.

The following Blessing is said on the first evening only.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהֶחֱיָנוּ,
וְקִיְּמָנוּ, וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה:

Blessed art thou, O Lord our God, King of the universe, who hast kept us in life, and hast preserved us, and enabled us to reach this season.

בְּטַבַּעַת הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל , וַיֵּדְעוּ , כִּי הָיְתָה טְהוֹרָה , וְהָיָה בָהּ כְּשִׁעוּר הַדְלָקַת יוֹם אֶחָד : וֵאלֹהֵי הַשָּׁמַיִם , אֲשֶׁר שָׁכַן שְׁמוֹ שָׁם , נָתַן בְּרָכָה , וְהִדְלִיקוּ מְמֶנָּה שְׁמוֹנָה יָמִים : וַיְהִי , בַּיּוֹם הַחֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים לַחֹדֶשׁ הַתְּשִׁיעִי , הוּא כִסְלֵו , בִּשְׁנַת שְׁמֹנֶה וְאַרְבָּעִים וּמְאָה , וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר , וַיַּעֲלוּ עֹלוֹת עַל הַמִּזְבֵּחַ הֶחָדָשׁ , כַּמִּשְׁפָּט : וַיַּחֲנְכוּ אֶת־הַמִּזְבֵּחַ בְּעֶצֶם הַיּוֹם , אֲשֶׁר טִמְּאוּ אֹתוֹ הַגּוֹיִם , וַיַּהַלְלוּ לַיָי , בְּשִׁירִים וּבְכִנּוֹרוֹת , בַּחֲלִילִים וּבְמְצִלְתָּיִם : וַיִּשְׁמַח כָּל־הָעָם שִׂמְחָה גְדוֹלָה , לְפָנֵי יְיָ , שְׁמוֹנַת יָמִים , וַיַּעֲלוּ נֵרוֹת בְּכָל־הַבָּתִּים וְהַחֲלָנוֹת , וּבְרֹחֹבוֹת הָעִיר : וַיְצַו יְהוּדָה וְאֶחָיו , וְכָל־קְהַל יִשְׂרָאֵל , לָחֹג אֶת־חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ , בְּיוֹם הַחֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים לַחֹדֶשׁ כִּסְלֵו , שְׁמוֹנַת יָמִים , מִדֵּי שָׁנָה בְשָׁנָה , בְּהַלֵּל וּבְתוֹדָה לַיָי , וּלְהַעֲלוֹת נֵרוֹת בְּכָל־הַבָּתִּים :

MEGILATH CHANUKAH.

which was sealed with the seal of the High Priest; and they knew, then, that the oil was clean. And there was in the flask oil that would suffice only for one day's lights. And the God of heaven, whose glory dwelt within the temple, sent down his blessing, and the olive oil burned for eight days. And they rose up early in the morning, of the five and twentieth day of the ninth month, which is the month Chislev, in the hundred and forty and eighth year, and they offered sacrifice according to the law on the new altar of burnt offerings which they had made. At what time and on what day the Gentiles had profaned it, even on that day was it dedicated afresh, with song and harps, and lutes, and with cymbals, And all the people fell upon their faces, and worshipped, and gave praise unto heaven, which had given them good success. And they kept the dedication of the altar eight days, and offered burnt offerings with gladness, and sacrificed a sacrifice of deliverance and praises. And they lit candles in all the houses, and all the windows, and in all the streets of the city. And Judas and his brethren, and the whole congregation of Israel, ordained that the days of the dedication of the altar should be kept in their seasons from year to year by the space of eight days, from the five and twentieth day of the month of Chislev, with gladness and joy, and to kindle lights in all the houses.

סדר הדלקת נרות של חנוכה.

SERVICE FOR CHANUKAH.

The Feast of Chanukah lasts eight days. On the first evening, a light is kindled, the number of lights being increased by one on each consecutive evening. The Chanukah-lights should be kindled as soon as possible after nightfall.

On Friday evening, the Chanukah-light is first kindled, and then the Sabbath-light. At the conclusion of the Sabbath, in the Synagogue, the Chanukah-light is first kindled, and then "הבדלה" is said; but at home, the "הבדלה" should be said first, and the Chanukah-light kindled thereafter.

The first candle should be placed at the extreme right of the candelabrum, and the other candles placed successively on the immediate left of the first candle. The order of lighting the candles provides that the new light is kindled first, and then so on to the first candle.

Before kindling the lights, the following Blessings are said:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ, בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל חֲנֻכָּה:

Blessed art thou, O Lord our God, King of the universe, who hast sanctified us by thy commandments, and commanded us to kindle the light of Chanukah.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁעָשָׂה
נִסִּים לַאֲבוֹתֵינוּ, בַּיָּמִים הָהֵם, בַּזְּמַן הַזֶּה:

Blessed art thou, O Lord our God, King of the universe, who wroughtest miracles for our fathers in days of old, at this season.

The following Blessing is said on the first evening only.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהֶחֱיָנוּ,
וְקִיְּמָנוּ, וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה:

Blessed art thou, O Lord our God, King of the universe, who hast kept us in life, and hast preserved us, and enabled us to reach this season.

בְּטַבַּעַת הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל , וַיֵּדְעוּ , כִּי הָיְתָה טְהוֹרָה , וְהָיָה בָהּ כְּשִׁעוּר הַדְלָקַת יוֹם אֶחָד : וֵאלֹהֵי הַשָּׁמַיִם , אֲשֶׁר שִׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם , נָתַן בְּרָכָה , וְהִדְלִיקוּ מִמֶּנָּה שְׁמוֹנָה יָמִים : וַיְהִי , בַּיּוֹם הַחֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים לַחֹדֶשׁ הַתְּשִׁיעִי , הוּא כִסְלֵו , בִּשְׁנַת שְׁמוֹנָה וַאַרְבָּעִים וּמְאָה , וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר , וַיַּעֲלוּ עֹלוֹת עַל הַמִּזְבֵּחַ הֶחָדָשׁ , כַּמִּשְׁפָּט : וַיַּחֲנְכוּ אֶת־הַמִּזְבֵּחַ בְּעֶצֶם הַיּוֹם , אֲשֶׁר טִמְּאוּ אֹתוֹ הַגּוֹיִם , וַיַּהַלְלוּ לַיְיָ , בְּשִׁירִים וּבְכִנּוֹרוֹת , בַּחֲלִילִים וּבְמְצִלְתָּיִם : וַיִּשְׁתַּחֲווּ כָּל־הָעָם שְׁמָחָה גְדוֹלָה , לִפְנֵי יְיָ , שְׁמוֹנַת יָמִים , וַיַּעֲלוּ נֵרוֹת בְּכָל־הַבָּתִּים וְהַחֲלוֹנוֹת , וּבְרֹחֹבוֹת הָעִיר : וַיְצַו יְהוּדָה וְאֶחָיו , וְכָל־קְהַל יִשְׂרָאֵל , לָחֹג אֶת־חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ , בְּיוֹם הַחֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים לַחֹדֶשׁ כִּסְלֵו , שְׁמוֹנַת יָמִים , מִדֵּי שָׁנָה בְשָׁנָה , בְּהַלֵּל וּבְתוֹדָה לַיְיָ , וּלְהַעֲלוֹת נֵרוֹת בְּכָל־הַבָּתִּים :

MEGILATH CHANUKAH.

which was sealed with the seal of the High Priest; and they knew, then, that the oil was clean. And there was in the flask oil that would suffice only for one day's lights. And the God of heaven, whose glory dwelt within the temple, sent down his blessing, and the olive oil burned for eight days. And they rose up early in the morning, of the five and twentieth day of the ninth month, which is the month Chislev, in the hundred and forty and eighth year, and they offered sacrifice according to the law on the new altar of burnt offerings which they had made. At what time and on what day the Gentiles had profaned it, even on that day was it dedicated afresh, with song and harps, and lutes, and with cymbals. And all the people fell upon their faces, and worshipped, and gave praise unto heaven, which had given them good success. And they kept the dedication of the altar eight days, and offered burnt offerings with gladness, and sacrificed a sacrifice of deliverance and praises. And they lit candles in all the houses, and all the windows, and in all the streets of the city. And Judas and his brethren, and the whole congregation of Israel, ordained that the days of the dedication of the altar should be kept in their seasons from year to year by the space of eight days, from the five and twentieth day of the month of Chislev, with gladness and joy, and to kindle lights in all the houses.

and destroyed the ungodly out of the land, and turned away wrath from Israel. And he was renowned unto the utmost part of the earth, and he gathered together such as were ready to perish. And Apollonius gathered the Gentiles together, and a great host from Samaria, to fight against Israel. And Judas perceived it, and he went forth to meet him and smote him, and slew him; and many fell wounded to death, and the rest fled. And Seron, the commander of the host of Syria, heard say that Judas had gathered a gathering and a congregation of faithful men with him. And he made ready his chariot, and there went up with him also a mighty army of the ungodly to help him to take vengeance on the children of Israel. And he came near unto the going up of Beth Horon, and Judas went forth to meet him with a small company. And he discomfited Seron and his people with the edge of the sword. And he pursued them in the going down of Beth Horon unto the plain, and there fell of them about eight hundred men; but the residue fled into the land of the Philistines. And the fear of Judas and his brethren, and the dread of them, began to fall upon the nations round about. And it came to pass, when Antiochus heard that the Jews had gathered themselves together to stand for their lives, that his wrath was kindled; and he gave into the hand of Lysias a great army, and chariots and horsemen. And he commanded him to destroy and exterminate all the seed of Israel, and to divide its land unto the Gentiles. And Judas smote the captains of the host which Lysias sent against him; and the spirit of the Jews was enkindled, and they increased in courage and they fought boldly, and they destroyed the army of Lysias. And Israel had a great deliverance that day. And in the next year Lysias gathered together three-score thousand chosen foot-men, and five thousand horse, and Judas went forth against him, and smote him and discomfited him. Then Judas and his brethren said: "Behold, our enemies are discomfited; let us get up to cleanse the holy place, and to dedicate it afresh. And all the army was gathered together and they went up unto Mount Zion. And they saw the sanctuary laid desolate, and the altar profaned, and the gates burned up, and shrubs growing in the courts, as in a forest, and the priests' chambers pulled down; and they rent their clothes, and made great lamentation, and put ashes upon their heads, and fell on their faces to the ground, and blew with the solemn trumpets, and cried toward heaven. And Judas chose blameless priests, such as had pleasure in the law; and they cleansed the holy place and all its vessels, and they pulled down the altar which the Greeks had profaned with their abominations, and they built a new altar after the fashion of the former. And they searched for pure olive oil to light the candle-stick. and they found but one flask

וַיַּעֲבֹר בְּכָל־עָרֵי יְהוּדָה, וַיִּכְרֹת כָּל רִשְׁעֵי אָרֶץ; וַיָּסַר חֲרוֹן־אַף יְיָ
מִיִּשְׂרָאֵל, וַיִּגְדַּל שְׁמוֹ, בְּקֶרֶב הָאָרֶץ, וְכָל־עָשׂוּק וְרָצוּץ נִקְבְּצוּ אֵלָיו:
וְאַפּוֹלוֹנְיוֹס הִזְעִיק עַם־רַב וְעָצוּם, מִן הַגּוֹיִם וּמֵאַנְשֵׁי שֹׁמְרוֹן, לָצֵאת בַּמֶּחֱרֶב
לִקְרַאת יִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׁמַע יְהוּדָה, וַיֵּצֵא לִקְרָאתוֹ, וַיַּכֵּהוּ, וַיְמִיתֵהוּ, וַיִּפְּלוּ
חֲלָלִים רַבִּים, וְהַשְּׁרִידִים בָּרְחוּ לְנַפְשָׁם: וַיִּשְׁמַע סִירוֹן, שַׂר־צְבָא אֲרָם,
כִּי נֶאֱסְפוּ כָל־יִרְאֵי יְיָ אֶל־יְהוּדָה, וְכִי נִקְבְּצוּ אֵלָיו עַם רַב לַמִּלְחָמָה:
וַיֶּאֱסֹר אֶת־רִכְבּוֹ, וְחֵיל כָּבֵד מִן הַגּוֹיִם עָלוּ אִתּוֹ, לְהִנָּקֵם בְּיִשְׂרָאֵל, וַיָּבֹא
עַד מַעֲלֵה בֵית־חֹרוֹן: וַיֵּצֵא יְהוּדָה לִקְרָאתוֹ, וַיַּךְ אֶת־סִירוֹן וְאֶת־עַמּוֹ לִפְּי
חָרֶב: וַיִּרְדְּפֵם מִמּוֹרָד בֵּית־חֹרוֹן עַד הָעֲרָבָה. וַיִּפְּלוּ מֵהֶם שְׁמוֹנָה מֵאוֹת
אִישׁ, וְהַנִּשְׁאָרִים נָסוּ אֶל־אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים: וַיְהִי, כִּשְׁמֹעַ אַנְטִיּוֹכוֹס, כִּי
נִקְהֲלוּ הַיְּהוּדִים וְעָמַד עַל־נַפְשָׁם, וַיִּחַר לוֹ מְאֹד: וַיִּתֵּן בְּיַד לִיזִיאַשׁ,
מְשְׁנֵהוּ, חֵיל גָּדוֹל וְעָצוּם, וְרֶכֶב וּפָרָשִׁים, וַיְצַוֵּהוּ, לְהַכְחִיד וּלְהַשְׁמִיד
אֶת־כָּל זֶרַע יִשְׂרָאֵל, וּלְחַלֵּק אֶת־אַרְצָם לַגּוֹיִם: וַיַּךְ יְהוּדָה אֶת־שָׂרֵי־
צְבָאוֹ, אֲשֶׁר שָׁלַח לְפָנָיו, וַתְּחִי רוּחַ הָעָם, וַיּוֹסִיפוּ אֹמֶץ, וַיִּרְבּוּ לָצֵאת
לִקְרַאת נָשָׁק: וַיָּשָׁב, וַיַּךְ גַּם אֶת־לִיזִיאַשׁ, הָעוֹלֶה עָלָיו לִתְקוּפַת הַשָּׁנָה,
בְּשִׁשִּׁים אֶלֶף רַגְלִי, וַחֲמֵשֶׁת אֲלָפִים פָּרָשִׁים, וּבָא יְהוּדָה, עֶשֶׂרֶת אֲלָפִים
אִישׁ: אָז, יָדַבֵּר יְהוּדָה וְאָחָיו, אֶל־הָעָם, לֵאמֹר: הֵן הָאוֹיֵב נִגַּף לְפָנֵינוּ,
וְעַתָּה, עֲלֵה נַעֲלֶה וְטַהֲרֵנוּ אֶת־מִקְדַּשׁ יְיָ: וַיִּקָּהֲלוּ כָל־אַנְשֵׁי הַצָּבָא,
וַיַּעֲלוּ יַחְדָּו עַל־הַר־צִיּוֹן: וַיְהִי, בִּרְאוֹתָם אֶת־הַמִּקְדָּשׁ כִּי־שָׁמֵם, וְאֶת־
הַמִּזְבֵּחַ כִּי־חָלָל, וְהַדְּלָתוֹת שְׂרוּפוֹת בָּאֵשׁ, וְהַלְּשָׁכוֹת נֶהֱרָסוֹת, וְעֵשֶׂב
הַשָּׂדֶה צָמַח בְּכָל גְּבוּלוֹ מִסָּבִיב: וַיִּקְרְעוּ אֶת־בִּגְדֵיהֶם, וַיִּזְרְקוּ עָפָר עַל
רֹאשָׁם, וַיִּתְאַבְּלוּ מְאֹד: וַיָּרִיעוּ בַּחֲצֹצְרוֹת תְּרוּעָה, וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם,
וַתַּעַל שַׁוְעָתָם הַשָּׁמָיְמָה: וַיִּבְחַר יְהוּדָה מִן הַכֹּהֲנִים, אֲשֶׁר לֹא עָזְבוּ אֶת
בְּרִית יְיָ, וַיְטַהֲרוּ אֶת־הַמִּקְדָּשׁ וְאֶת־כָּל כֵּלָיו: וַיִּתְּצוּ אֶת־הַמִּזְבֵּחַ, אֲשֶׁר
טִמְּאוּהוּ הַגּוֹיִם בְּשִׁקּוּצֵיהֶם, וַיִּבְנוּ מִזְבֵּחַ חָדָשׁ: וַיַּקְשׁוּ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ,
לְהַדְלִיק הַמְּנוֹרָה, וְלֹא מָצְאוּ, כִּי־אִם צלוֹחִית אַחַת, אֲשֶׁר הָיְתָה חְתוּמָה,

exceedingly. And they took counsel on that day, saying: "Whosoever shall come against us to battle on the sabbath day, let us fight against him, and we shall in no wise all die, as our brethren died in the secret places. Then were gathered together unto them a company of Chasidim, mighty men of Israel, every one that offered himself willingly for the law. And they mustered a host, and smote sinners in their anger, and lawless men in their wrath; and the rest fled to the Gentiles for safety. And Mattathias and his friends went round about, and pulled down the altars; and they circumcised by force the children that were uncircumcised. And the work prospered in their hands. And the days of Mattathias drew near that he should die, and he said unto his sons: "Now, have pride and rebuke gotten strength, and a season of overthrow and wrath of indignation. And now, my children, be ye zealous for the law, and give your life for the covenant of your fathers. And call to remembrance the deeds of our fathers, which they did in their generations; and receive great glory and an everlasting name. And, ye, my children, be strong, and shew yourselves men in behalf of the law; for therein shall ye obtain glory. And, behold, Simon, your brother, I know that he is a man of counsel; give ear unto him alway; he shall be a father unto you. And Judas Maccabaeus, he hath been strong and mighty from his youth, he shall be your captain, and shall fight the battle of the people". And he blessed them and was gathered to his fathers. And his sons buried him in the sepulchres of his fathers at Modin, and all Israel made great lamentation for him

III.

And his son Judas, who was called Maccabaeus, rose up in his stead. And all his brethren helped him, and so did all they that clave unto his father, and they fought with gladness the battle of Israel. And he got his people great glory, and put on a breastplate as a giant, and girt his warlike harness about him, and set battles in array, protecting the army with his sword. And he was like a lion in his deeds, and as a lion's whelp roaring for prey. And he pursued the lawless, seeking them out, and he burnt up those that troubled his people. And he went about among the cities of Judea,

נָפֶשׁ : וּמַתִּתְיָהוּ וְרֵעָיו שָׂמְעוּ אֶת־הַדָּבָר , וַתִּצַר לָהֶם מְאֹד , וַיִּנְעַצוּ כָּלָם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר : אִם הִלָּחֵם יִלָּחֲמוּ אוֹיְבֵינוּ , בָּנוּ , בְּיוֹם הַשַּׁבָּת , וְנָצָאנוּ לִקְרָאתָם , וְעָמַדְנוּ עַל נַפְשֵׁנוּ , וְלֹא נָמוּת , כְּמוֹת אֲחֵינוּ , בַּמַּעָרוֹת : וַיִּתְקַבְּצוּ אֲלֵיהֶם רַבִּים מֵחֲסִידֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל , אֲשֶׁר יִרְאַת יְיָ , בִּלְבָבָם : וַיְהִי , כִּי עָתְקוּ , וְגַם גָּבְרוּ חָיִל , וַיַּכּוּ , בְּאַפָּם וּבַחֲמָתָם , כָּל־הַפּוֹשְׁעִים בְּיִשְׂרָאֵל , וְהַנִּמְלָטִים נָסוּ אֶל הַגּוֹיִם : וּמַתִּתְיָהוּ וְרֵעָיו , עָבְרוּ , בְּכָל־גְּבוּלֵי יִשְׂרָאֵל , וַיִּתְּצוּ אֶת־הַבָּמוֹת , וַיָּמוֹלוּ אֶת־הַיְלָדִים , אֲשֶׁר לֹא נָמוֹל בְּיַשַּׁר עָרְלָתָם : וַתִּצְלַח הַמִּלְאָכָה בְיָדָם , וַיִּרְדְּפוּ , בְּיַד רָמָה , אַחֲרֵי רִדְּפֵיהֶם : וַיְהִי , כִּי־זָקַן מַתִּתְיָהוּ , וָקָרְבוּ יָמָיו לָמוּת , וַיִּקְרָא אֶל בָּנָיו , וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם : הִנֵּה עֵת־רָעָה וְזַעֲפָה , עֵת־צָרָה וְתוֹכֵחָה לְיִשְׂרָאֵל : לָכֵן , קוּמוּ בָּנַי , וְקַנְּאוּ לְתוֹרַת אֱלֹהֵינוּ , שִׂימוּ נַפְשְׁכֶם בְּכַפֵּיכֶם , עַל בְּרִית אֱלֹהֵינוּ : זִכְרוּ אֶת־הַמַּעֲשִׂים , אֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבוֹתֵינוּ , בִּימֵי קֶדֶם , וְהָיוּ לָכֶם לְשֵׁם וּלְתִפְאֶרֶת , לְדֹרוֹת עוֹלָם : הִתְאוֹשְׁשׁוּ , בָּנַי , וְחִזְקוּ לְבַבְכֶם בְּתוֹרַת יְיָ , וְיָרֵם אֱלֹהִים קַרְנֵכֶם : שִׁמְעוּ לְקוֹל שִׁמְעוֹן , אֲחִיכֶם , כִּי אִישׁ חָכָם וְנָבוֹן הוּא , וְיִהְיֶה לָכֶם לְאָב : יְהוּדָה הַמַּכְבִּי , אִישׁ גִּבּוֹר וּבֶן־חַיִל מִנְּעוּרָיו , הוּא יִהְיֶה לָכֶם לְרֹאשׁ בַּמִּלְחָמָה : וַיְבָרֶךְ אוֹתָם , וַיֵּאָסֵף אֶל־אֲבוֹתָיו , וַיִּבְכּוּ אוֹתוֹ , כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל , וַיַּעֲשׂוּ לוֹ אֵבֶל כָּבֵד מְאֹד :

ג׳

וַיָּקָם יְהוּדָה הַמַּכְבִּי , תַּחַת מַתִּתְיָהוּ , אָבִיו : וְכָל־אֶחָיו , וְכָל־הַחֹלְכִים אַחֲרֵי אָבִיו , בָּאוּ לְעָזְרָתוֹ , וַיִּפְשׂוּ , בְּיַד־רָמָה , לְהִלָּחֵם בְּאוֹיְבֵיהֶם : וַיְהִי , כִּי שָׁגַם כַּגֶּבֶר חֲלָצָיו , וַיָּסֶךְ עַל־עַמּוֹ , בְּחַרְבּוֹ וּבְקַשְׁתּוֹ , וַיָּחֶל כָּבוֹד וּגְדֻלָּה לְיַעֲקֹב : מָהִיר בְּמַלְאכְתּוֹ , כַּלָּיִשׁ בַּיָּעַר , וְדִמְיוֹנוֹ , כְּאַרְיֵה שֹׁאֵג לַטָּרֶף : רָדַף בְּזַעַם אֶת־זוֹעֲמֵי עַמּוֹ , וְאֵשׁ נִשְׂקוֹ , נִשְׂקָה בְּעוֹכְרֵימוֹ :

and said with a loud voice: "If all the nations that are in the house of the king's dominion hearken unto him, to fall away each one from the worship of his fathers, and have made choice to follow his commandments, yet will I and my sons and my brethren walk in the covenant of my fathers. Heaven forbid that we should forsake the law and the ordinances. We will not hearken to the king's words, to go aside from our worship on the right hand or on the left". And when he had left speaking these words, there came a Jew in the sight of all to sacrifice on the altar which was at Modin according to the king's commandment. And Mattathias saw it and his zeal was kindled, and his reins trembled, and he shewed forth his wrath according to judgment, and ran and slew him upon the altar. And the king's officer, who compelled men to sacrifice, he killed at that time, and pulled down the altar. And he was zealous for the law, even as Phinehas did unto Zimri the son of Salu. And Mattathias cried out in the city with a loud voice, saying: "Whosoever is zealous for the law and maintaineth the covenant, let him come forth after me!". And he and his sons fled unto the mountains. Then many that sought after justice and judgement went down into the wilderness, to dwell there, they, and their sons and their wives; because evils were multiplied upon them. And it was told the king's officers, and the forces that were in Jerusalem, the city of David, that certain men, who had broken the king's commandments, were gone down into the secret places in the wilderness; and many pursued after them, and having overtaken them, they encamped against them, and set the battle in array against them on the sabbath day. And they said unto them, thus far: "Come forth and do according to the word of the king, and ye shall live". And they said: "We will not come forth, neither will we do the word of the king to profane the sabbath day". And they hasted to give them battle. And they answered them not, neither cast they a stone at them, nor stopped up the secret places, saying: "Let us die all in our innocence: heaven and earth witness over us that ye put us to death without trial. And they rose up against them in battle on the sabbath, and they died, they, and their wives and their children, and their cattle, to the number of a thousand souls. And Mattathias and his friends knew it, and they mourned over them

וַיֹּאמַר: אִם אָמְנָם, יָסוּרוּ כָל עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ, גּוֹי, גּוֹי מֵאֱלֹהָיו, וְיִשְׁמְעוּן לְקוֹלוֹ, לְהָמִיר אֶת־חֻקּוֹת אֲבוֹתֵיהֶם: לֹא כֵן, אָנֹכִי וּמִשְׁפַּחְתִּי, כִּי לֹא נָסוּר יָמִין וּשְׂמֹאל, מֵאַחֲרֵי חֻקּוֹת אֲבוֹתֵינוּ: חָלִילָה־לָּנוּ לָשׁוּב מִמִּצְוֹת יְיָ אֱלֹהֵינוּ, וּלְהָפֵר בְּרִיתוֹ אִתָּנוּ. לָכֵן, אֶת־דָּתֵי הַמֶּלֶךְ לֹא נַעֲשֶׂה, וְאֶת־חֻקּוֹתֵינוּ לֹא נָמִיר בְּחֻקּוֹת הַמֶּלֶךְ: וַיְהִי, כְּכַלּוֹתוֹ לְדַבֵּר, וַיִּגַּשׁ אִישׁ, מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לְעֵינֵי כָל הַנִּצָּבִים, אֶל־הַבָּמָה אֲשֶׁר בְּמוֹדָעִית, לִזְבֹּחַ זֶבַח, בַּאֲשֶׁר צִוָּה הַמֶּלֶךְ: וַיַּרְא מַתִּתְיָהוּ, וַיֶּחַם לִבָּבוֹ בְּקִרְבּוֹ, וַתִּבְעַר קִנְאָתוֹ לְתוֹרַת אֱלֹהָיו, וַיָּרָץ בַּחֲמָתוֹ אֶל הָאִישׁ, וַיַּמִיתֵהוּ אֵצֶל הַבָּמָה, וְגַם אֶת הַפָּקִיד הֵמִית, וַיִּתֹּץ אֶת־הַבָּמָה: וַיִּקְנֵא לְתוֹרַת אֱלֹהָיו, כַּאֲשֶׁר עָשָׂה פִּינְחָס לְזִמְרִי בֶן־סָלוּא. וַיָּרָץ אַחֲרֵי־כֵן בְּתוֹךְ הָעִיר, וַיִּקְרָא, בְּקוֹל גָּדוֹל, וַיֹּאמַר: מִי הָאִישׁ, הֶחָרֵד לְתוֹרַת אֱלֹהָיו, וּמַחֲזִיק בִּבְרִיתוֹ, יָבֹא אַחֲרָי: וַיִּבְרַח הוּא וּבָנָיו, אֶל־הָרֵי הַמִּדְבָּר. וְכָל הָאֲנָשִׁים, אֲשֶׁר נָגְעָה תּוֹרַת יְיָ, כִּלְבָבָם, הָלְכוּ אַחֲרֵיהֶם, וַיָּנוּסוּ הַמִּדְבָּרָה: וַיֵּשְׁבוּ שָׁם, הֵם וּנְשֵׁיהֶם וְטַפָּם, כִּי גָבַר הַקֶּצֶף מְאֹד מְאֹד: וַיִּשְׁמְעוּ אַנְשֵׁי הַמֶּלֶךְ בְּעִיר־דָּוִד, אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַיִם, כִּי רַבִּים הִכְבִּידוּ אֶת־לִבָּם, לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת אֶת־מִצְוֹת הַמֶּלֶךְ, וְכִי גַם עָזְבוּ אֶת־הֶעָרִים, לְהִסְתַּתֵּר בַּמִּדְבָּר, וְנִקְבְּצוּ אֲלֵיהֶם עַם רָב: וַיָּקוּמוּ, פִּתְאֹם, לְהִתְגּוֹלֵל עֲלֵיהֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, וַיֹּאמְרוּ לָהֶם: עַד־אָנָה מֵאַנְתֶּם לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל הַמֶּלֶךְ, קוּמוּ־נָא וּצְאוּ מִזֶּה, וַעֲשׂוּ אֶת־מִצְוֹתָיו וִישַׁבְתֶּם בֶּטַח: וַיַּעֲנוּ, וַיֹּאמְרוּ, לֹא נֵצֵא, כִּי אֶת־דְּבַר הַמֶּלֶךְ לֹא נַעֲשֶׂה, וְאֶת־הַשַּׁבָּת לֹא נְחַלֵּל: וַיִּגְּשׁוּ אֶל־הַמַּעֲרָה, וַיַּעַרְכוּ כְלֵי מִלְחָמָה לִקְרָאתָהּ. וְהָאֲנָשִׁים, אֲשֶׁר בְּקִרְבָּהּ, לֹא הֵרִימוּ אֶת־יְדֵיהֶם, לִירוֹת אֶבֶן אוֹ לִסְכֹּר אֶת־פִּיָּהּ: וַיֹּאמְרוּ אֵלֵיהֶם, נָמוּתָה הַפַּעַם בְּנִקְיוֹן כַּפֵּינוּ, וְהַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ עֵדִים בָּנוּ, כִּי בְזָדוֹן תַּהַרְגוּנוּ: וַיִּפְלְטוּ עֲלֵיהֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, וַיַּהַרְגוּ כֹּל אֲשֶׁר בַּמַּעֲרָה, וַיָּמוּתוּ הֵם וּנְשֵׁיהֶם וְטַפָּם וּמִקְנֵיהֶם. וַיִּהְיוּ הַמֵּתִים כְּאֶלֶף

from the people were gathered together unto them many, everyone that had forsaken the law, and they did evil things in the land. And they made Israel to hide themselves in every place of refuge which they had. And on the fifteenth day of Chislev, in the hundred and forty and fifth year, they builded an abomination of desolation upon the altar, and in the cities of Judea on every side they builded idol altars. And at the doors of the houses, and in the streets they burned incense. And they rent in pieces the books of the law which they found and set them on fire. And whosoever was found with any book of the covenant, and if any consented to the law, the king's sentence delivered him to death. And the women that had circumcised their children, they put to death according to the commandment. And they hanged their babes about their necks and destroyed their houses, and them that had circumcised them. And many in Israel were fully resolved and confirmed in themselves not to eat unclean things. And they chose to die that they might not be defiled with the meats, and that they might not profane the holy covenant; and they died.

II.

In those days rose up Mattathias, the son of John, the son of Simeon, a priest of the sons of Joarib from Jerusalem; and he dwelt at Modin. And he had five sons, John, who was surnamed Gaddis; Simon, who was called Thassi; Judas, who was called Maccabaeus; Eleazar, who was called Avaron: Jonathan, who was called Apphus. And he saw the blasphemies that were committed in Judah and in Jerusalem, and he said: "Woe unto me! Wherefore was I born to see the destruction of my people and the destruction of the holy city, and to dwell there, when it was given into the hand of the enemy. And, behold, our holy things and our beauty and our glory are laid waste, and the Gentiles have profaned them". And Mattathias and his sons rent their clothes, and put on sackcloth, and mourned exceedingly. And the king's officers that were enforcing the apostasy, came into the city of Modin to sacrifice. And the king's officers answered and spoke to Mattathias, saying: "Thou art a ruler and an honorable and great man in this city, and strengthened with sons and brethren; now therefore come thou first and do the commandment of the king, as all the nations have done. and the men of Judea, and that remain in Jerusalem". And Mattathias answered

וַיְהִי , הֵם נִגָּשִׁים אֶת־הָעָם , וַיִּתְחַבְּאוּ בַּמְּעָרוֹת וּבְכָל־מָקוֹם , אֲשֶׁר מָצְאוּ שָׁם מִפְלָט : וַיְהִי , בִּשְׁנַת מֵאָה וְאַרְבָּעִים וְחָמֵשׁ , בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לְחֹדֶשׁ כִּסְלֵו , וַיָּקִימוּ שִׁקּוּץ מְשׁוֹמֵם עַל־מִזְבַּח יְיָ , וַיִּבְנוּ בָמוֹת בְּכָל־עָרֵי יְהוּדָה מִסָּבִיב : וַיְזַבְּחוּ , וַיַּקְטִרוּ , בְּחוּצוֹת הָעִיר , וְלִפְנֵי פִּתְחֵי בָתֵּיהֶם , וַיִּקְרְעוּ אֶת־סִפְרֵי תוֹרַת יְיָ לִקְרָעִים , וַיִּשְׂרְפוּ אוֹתָם בָּאֵשׁ : וְכֹל אֲשֶׁר נִמְצָא אִתּוֹ סֵפֶר בְּרִית יְיָ , וְכֹל הַשּׁוֹמֵר אֶת־פִּי יְיָ , הָמִיתוּ לְפִי חָרֶב , כַּאֲשֶׁר צִוָּה הַמֶּלֶךְ : וְהַנְּשִׁים , אֲשֶׁר מָלוּ אֶת־בְּנֵיהֶן , הוֹמְתוּ עַל־פִּי הַמֶּלֶךְ . אֶת הָעוֹלְלִים תָּלוּ בְצַוָּארָן , וְאֶת־הַמָּלִים אוֹתָם הָרָגוּ בַחֶרֶב , וַיִּבְזְזוּ אֶת בָּתֵּיהֶם : וְרַבִּים מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל , דָּבְקוּ בְתוֹרַת יְיָ , וַיִּשָּׁמְרוּ מֵאֲכֹל כָּל־דָּבָר טָמֵא : וַיִּבְחֲרוּ , בְּמָוֶת , מִשֶּׁקֶץ אֶת־נַפְשׁוֹתָם , וּמֵחַלֵּל אֶת־בְּרִית יְיָ , וַיָּמוּתוּ :

ב.

בַּיָּמִים הָהֵם , הָיָה כֹהֵן בִּירוּשָׁלָיִם , וּשְׁמוֹ מַתִּתְיָהוּ , בֶּן־יוֹחָנָן , בֶּן־שִׁמְעוֹן , מִבְּנֵי יְהוֹיָרִיב , בִּירוּשָׁלָיִם . וְהוּא יוֹשֵׁב בְּהַר מוֹדָעִית : וַיְהִי־לוֹ חֲמִשָּׁה בָנִים , וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם : יוֹחָנָן הַקָּדֹשִׁי , שִׁמְעוֹן הַתַּפִּי , וִיהוּדָה הַמַּכְבִּי . אֶלְעָזָר הַחוֹרָנִי , וְיוֹנָתָן הַנָּפְסִי : וַיַּרְא מַתִּתְיָהוּ אֶת־הַתּוֹעֵבוֹת , אֲשֶׁר בִּיהוּדָה וּבִירוּשָׁלָיִם , וַיְקַנֵּן , וַיֹּאמַר : אוֹי לִי , כִּי נוֹלַדְתִּי לַחֲזוֹת אֶת־שֶׁבֶר עַמִּי , וְהַקְּרָיָה הַקְּדֹשָׁה , בִּידֵי בְנֵי נֵכָר : מִקְדַּשׁ יְיָ לְשַׁמָּה , וְתִפְאַרְתֵּנוּ לְמַשְׁפָּה . שָׁדוּד וְשָׁמֵם , בְּכַף עַם לוֹעֵז : וַיִּקְרָעוּ מַתִּתְיָהוּ וּבָנָיו אֶת־בִּגְדֵיהֶם . וַיִּלְבְּשׁוּ שָׂק , וַיִּתְאַבְּלוּ מְאֹד : וַיְהִי , כַּאֲשֶׁר בָּאוּ פְקִידֵי הַמֶּלֶךְ עִיר מוֹדָעִית , לְהַעֲבִיר אֶת־הָעָם מִתּוֹרַת יְיָ , לַעֲבוֹדַת הָאֱלִילִים , וְלִזְבֹּחַ לָהֶם : וַיֹּאמְרוּ שָׂרֵי הַמֶּלֶךְ אֶל־מַתִּתְיָהוּ לֵאמֹר : הֵן אִישׁ נָגִיד וְנִכְבָּד אַתָּה , בְּקֶרֶב עַמְּךָ , וּמִסְפַּר בָּנֶיךָ רַבִּים , וְגַם רַבָּה מִשְׁפַּחְתֶּךָ : וְעַתָּה , קְרַב־נָא אַתָּה רִאשׁוֹנָה , לַעֲשׂוֹת אֶת־מִצְוַת הַמֶּלֶךְ . כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ , בְּכָל־מְדִינוֹת מַלְכוּתוֹ , וְגַם כָּל־אַנְשֵׁי יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם : וַיַּעַשׂ מַתִּתְיָהוּ אֶת־קוֹלוֹ

MEGILATH CHANUKAH.

I.

And Antiochus Epiphanes reigned over many kingdoms, and Judea was among them, and he was an exceeding great king. In those days came there forth out of Israel, transgressors of the law, and persuaded many, saying: "Let us go and make a covenant with the Gentiles that are round about us, for since we were parted from them, many evils have befallen us", And the saying was good in their eyes. And certain of the people were forward herein and went to the king, and he gave them license to do after the ordinances of the Gentiles. And they built a place of exercise in Jerusalem according to the laws of the Gentiles; and they made themselves uncircumcised, and forsook the holy covenant, and joined themselves to the Gentiles and sold themselves to do evil. And Antiochus, after that he had smitten Egypt, returned in the hundred and forty and third year, and went up against Israel and Jerusalem with a great multitude, and entered presumptuously into the sanctuary and took the golden altar, and the candle-stick of the light, and all that pertained thereto, and the table of the shew-bread and all its vessels, and the adorning of gold which was on the face of the temple, and he scaled it all off. And he made a great slaughter and spoke very presumptuously. And there came great mourning upon Israel, in every place where they were. And the rulers and elders groaned, the virgins and young men were made feeble and the beauty of the women was changed. Every bridegroom took up lamentation, she that sat in the marriage chamber was in heaviness. And the land was moved for the inhabitants thereof, and all the house of Jacob was clothed with shame. And king Antiochus wrote to his whole kingdom that all should be one people, and that each should forsake his own laws. And the king sent letters by the hand of messengers unto Jerusalem and the cities of Judea that they should follow laws strange to the land. They should profane the sabbaths and feasts, and should leave their sons uncircumcised, that they should make their souls abominable with all manner of uncleanness and profanation. And whosoever shall not do according to the word of the king, he shall die. And

מְגִלַּת חֲנֻכָּה.

א.

וַיְהִי, בִּימֵי אַנְטִיּוֹכוֹס, מֶלֶךְ יָוָן, אֲשֶׁר מָלַךְ עַל מְדִינוֹת רַבּוֹת
וְגַם עַל אֶרֶץ יְהוּדָה: וַיְהִי, בָּעֵת הַהִיא, וַיֵּצְאוּ אֲנָשִׁים בְּנֵי־בְלִיַּעַל מִקֶּרֶב
יִשְׂרָאֵל, וַיַּדִּיחוּ אֶת־עַם־הָאָרֶץ לֵאמֹר: הָבָה, נִכְרְתָה בְּרִית אֶת־הַגּוֹיִם
אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵינוּ, כִּי מֵאָז אֲשֶׁר סַרְנוּ מֵאַחֲרֵיהֶם, מְצָאוּנוּ צָרוֹת רַבּוֹת
וְרָעוֹת: וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי הָעָם, וַיִּשְׁלְחוּ מַלְאָכִים אֶל־הַמֶּלֶךְ. וַיֵּצֵא הַמֶּלֶךְ
בְּיָדָם, לָלֶכֶת בְּדַרְכֵי הַגּוֹיִם וּבְחֻקּוֹתֵיהֶם: וַיָּקִימוּ בֵית־מִשְׂחָק בִּירוּשָׁלָיִם
כְּמִשְׁפַּט הַגּוֹיִם, וְלֹא מָלוּ עוֹד אֶת־בְּנֵיהֶם, וַיַּעַזְבוּ אֶת־בְּרִית הַקֹּדֶשׁ,
לָלֶכֶת בְּחֻקּוֹתָם, וַיִּתְמַכְּרוּ לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְיָ: וַיְהִי, אַחֲרֵי הַפּוֹת
אַנְטִיּוֹכוֹס אֶת־מִצְרַיִם, בִּשְׁנַת שָׁלֹשׁ וְאַרְבָּעִים וּמְאָה, וַיַּעַל עַל יִשְׂרָאֵל
לַמִּלְחָמָה, וַיָּבֹא, בְּחַיִל כָּבֵד וְעָצוּם, יְרוּשָׁלָיְמָה: וַיָּבֹא, בְּעַזּוּת מֶצַח,
אֶל־הַקֹּדֶשׁ פְּנִימָה, וַיִּקַּח אֶת־מִזְבַּח הַזָּהָב, וְאֶת־הַמְּנוֹרָה וְאֶת־כָּל־כֵּלֶיהָ,
וְאֵת שֻׁלְחַן הַפָּנִים וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו, וְכָל עֲדֵי הַזָּהָב, אֲשֶׁר לִפְנֵי הַהֵיכָל,
וַיְקַצֵּץ אוֹתָם: וַיִּדְבַּר מַכָּה רַבָּה, בָּעָם, וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם בְּגַאֲוָה וָבוּז: וַיְהִי
אֵבֶל גָּדוֹל לְיִשְׂרָאֵל, בְּכָל מוֹשְׁבוֹתָם: שָׂרִים וּזְקֵנִים נֶאֶנָחוּ, בַּתּוּרִים
וּבְתוּלוֹת אָמְלָלוּ, וּפְנֵי נָשִׁים יָפוֹת חָמַרְמָרוּ: חָתָן וְכַלָּה, בְּחֻפָּתָם, סָפַדוּ
וַיְיַלְּלוּ: אָבְלָה נָבְלָה הָאָרֶץ עַל־יוֹשְׁבֶיהָ, וּבְכָל־בֵּית־יַעֲקֹב תַּאֲנָיָה וַאֲנָיָה:
וַיִּכְתֹּב הַמֶּלֶךְ אַנְטִיּוֹכוֹס אֶל־כָּל־מְדִינוֹת מַלְכוּתוֹ לֵאמֹר, צַו תּוֹרָה אַחַת
וְחֻקָּה אַחַת לְכָל יוֹשְׁבֵי אַרְצֵנוּ: וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ סְפָרִים בְּיַד הָרָצִים, אֶל־
יְרוּשָׁלַיִם, וּלְכָל עָרֵי יְהוּדָה, וַיְצַוֵּם, לָלֶכֶת בְּדַרְכֵי גּוֹיֵי הָאָרֶץ: לְהָפֵר
אֶת־הַשַּׁבָּתוֹת וְאֵת הַמּוֹעֲדִים, לְבִלְתִּי הִמּוֹל לָהֶם כָּל־זָכָר, וּלְשַׁקֵּץ אֶת־
נַפְשׁוֹתָם בְּכָל דִּבַּר־טִמְאוּל: וְכָל אִישׁ, אֲשֶׁר יִמְרֶה אֶת־פִּי־הַמֶּלֶךְ, מוֹת
יוּמָת: וַיִּסְּגוּ רַבִּים מִמִּצְוֹת יְיָ, וַיַּצְמִידוּ לַגּוֹיִם, וַתִּשְׁחַת כָּל־הָאָרֶץ לִפְנֵיהֶם.

מְגִלַּת חֲנֻכָּה

בהעתקה אנגלית

— עם —

סדר הדלקת הנרות, הנרות הללו, מעוז צור ישועתי, שירים השייכים לחגיגת הנכה ושירי ציון, ותוי־נגינה (נאָטען) לשירים אחדים.

Presented to the
LIBRARY *of the*
UNIVERSITY OF TORONTO
from
the estate of
JOSEPH B. SALSBERG

מוגה ומכוּוָן על ידי

א. היימאן (חרל"פ).

היברו פאבלישינג קאמפאני
ניו יארק.

HEBREW PUBLISHING COMPANY
New York.

ABRIDGED EDITION OF MAIMONIDES'

MISHNEH TORAH

(YAD HA-HAZAKAH)

Edited from rare manuscripts and early texts, vocalized, annotated, and provided with an introduction

by PHILIP BIRNBAUM, PH. D.

This edition is intended for the use of academies and schools, rabbis and laymen, teachers and students. Because of the masterly skill with which Maimonides compressed the Jewish lore into his Code, written in clear and lucid Hebrew, the student of the Mishneh Torah inevitably gains familiarity with the style and contents of the entire range of talmudic and midrashic literature. In a letter to one of his correspondents Maimonides proudly wrote that the Hebrew style of the Mishneh Torah was so easy that it took one a short time to become adept in it. Dr. Birnbaum, author of *The Arabic Commentary of Yefet ben 'Ali on the Book of Hosea*, has provided each page with brief English explanations of words and phrases. The modern punctuation marks, as well as the vowels and the biblical references with which the text is furnished, aim at simplifying the use of this work by young students.

400 pages Price 5.00

משנה תורה

(הי"ד החוקה)

לרבנו משה בן מימון

הוצאה מקוצרת, מנוקדת, מוגהה על פי כתבי יד ודפוסים ראשונים, בצרוף מבוא, מראי מקומות, פירושי מלים ובטויים, מפתח ההגדרות של הרמב"ם, ורשימת פסוקי המקרא

בידי ד"ר פלטיאל בירנבוים

המהדורה הואת הוכנה בתור ספר למוד בשביל תלמידים בבתי הספר הנמוכים והגבוהים וכן בשביל בוגרים שיש להם זיקה ליהדות המקורית. המגמה שהיתה לפני עיני ד"ר בירנבוים בברירת החומר מתוך הספר הענקי, הי"ד החוקה, מבוססת היתה על הצורך הגדול לתת לבני הדור הזה מושג מסוים של המאור שביהדות בלשונו הברורה של המורה הגדול, גאון הסדר והסגנון, הרמב"ם. כדאי לצטט את מה שכתב הרמב"ם ביחס לסגנון הקל של ספרו „משנה תורה", וזו לשונו: „...כי הוא קל להבין וקרוב להתלמד מאד; ואחר שתתחנך בספר אחד, תבין כל החבור כולו..." חכמים וסופרים מעידים על החשיבות המוחלטת של המהדורה הואת מבחינות שונות: ספרותית, חנוכית, היסטורית ולמודית.

400 עמוד המחיר 5 דולר

מְגִלַּת חֲנֻכָּה

בהעתקה אנגלית

— עם —

סדר הדלקת הנרות, הנרות הללו, מעוז צור ישועתי, שירים השייכים לחנוכת חנכה ושירי ציון, ותוי־ננינה (נאטען) לשירים אחדים.

מוגה ומסודר על ידי

א. היימאן (חרל״פ).

Hebrew Publishing Company

NEW YORK

הוברו פאבלישינג קאמפאני